

Ikt. sz.: NOB-40/59-2/2016.

NOB-18/2016. sz. ülés
(NOB-55/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2016. november 15-én, kedden, 13 óra 05 perckor
az Országház Esterházy János tanácstermében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása</i>	5
<i>Szijjártó Péter tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, vélemények</i>	15
<i>Szijjártó Péter válaszadása</i>	24
<i>Az ülés berekesztése</i>	31

Napirendi javaslat

1. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Szabolcs Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Bóna Zoltán (Fidesz)
Dunai Mónika (Fidesz)
Petneházy Attila (Fidesz)
Sneider Tamás (Jobbik)
Szávay István (Jobbik)
Kiss László (MSZP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászóló

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter

Meghívott

Altusz Kristóf helyettes államtitkár (Külgazdasági és
Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Köszöntök minden kedves megjelentet, köszöntöm Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter urat - köszönöm szépen, hogy rendelkezésünkre áll - és a kíséretében megjelent Altusz Kristóf helyettes államtitkár urat. Köszöntöm a bizottság tagjait, alelnök urakat, minden kedves vendégünket, a vendégek között helyet foglaló dr. Szilágyi Péter helyettes államtitkár urat a nemzetpolitikai államtitkárságról.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes és teljes létszámban jelen van.

Kérdezem a bizottságot, hogy a kiküldött napirendünket, amely egy napirendi pontból, a miniszter úr meghallgatásából áll, elfogadja-e. Aki igen, kérem, most szavazzon! (Szavazás.) Köszönöm. Aki nem? (Senki sem jelentkezik.) Ki tartózkodott? (Senki sem jelentkezik.) A bizottság egybehangzó igennel a napirendet elfogadta.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása

Ezennel átadom a szót miniszter úrnak. Tájékoztatom a bizottságot, hogy az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján hallgatjuk meg a miniszter urat. A bizottság a tárgykörébe tartozó tárcák vezetőit évente egy alkalommal meghallgatja. Most elsősorban a külgazdasági és külügyminiszter nemzetpolitikai kérdéseket érintő tájékoztatóját kívánjuk meghallgatni. Közölném a bizottsággal, hogy mintegy másfél órás időkeret van. Tehát a forgatókönyvünk úgy alakul, hogy a miniszter úr tájékoztatója után egy körben a kérdések, vélemények hangoznak el, majd az erre adandó reagálás. Tisztelt miniszter úr, öné a szó!

Szijjártó Péter tájékoztatója

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen, hogy itt lehetek ismét önöknél, illetve önökkel. Az a legjobb, ha az ember néhány órát Magyarországon tölt, akkor azt a képviselőtársaival tölti el. Ezért köszönöm szépen elnök úrnak a meghívást erre a mai alkalomra. Természetesen nyitva állok mindenfajta kérdés előtt, már ami a hatáskörömbé tartozik, de ha megengedik, a bevezetőmben inkább a Nemzeti összetartozás bizottságának hatáskörébe tartozó, alapvetően a Kárpát-medencei magyarsággal, illetve a határon túli magyarsággal való kapcsolattartásunkról, az azzal kapcsolatban az elmúlt egy évben meghozott intézkedésekről szeretnék önöknek beszámolni. De ha a kérdéseik során ennél tágabb kontextusra kíváncsiak, természetesen minden kérdésre nagyon szívesen választ adok önöknek. Ha ez így megfelel, elnök úr, erre koncentrálnék a bevezetőmben.

Azt gondolom, az a helyes, ha egy nagyjából széles körűnek nevezhető egyetértést élvező célt tudunk felvázolni nemzetpolitika tekintetében. Ezt a célt úgy fogalmazzuk meg, hogy helyben kell megerősíteni a magyar nemzeti közösségeket. Ha ebben egyetértünk, a Kárpát-medencében élő magyar nemzeti közösségeket abban segítsük, hogy a lakóhelyükön legyenek sikeresek és a lakóhelyükön erősödjenek folyamatosan, akkor ebből három típusú intézkedéssorozat kell hogy következzen. Kell hogy következzenek gazdasági intézkedések, kell hogy következzenek politikai lépések, és kell hogy következzenek lépések, amelyek az összeköttetést segítik az anyaország és a határainkon túl élő magyar közösségek tekintetében.

Amikor a tavalyi esztendőben folytattunk vitát, és szívesen venném, ha ez újra megtörténne, mert intellektuálisan mindenesetre inspiráló volt, arról beszéltünk, hogy a szomszédos országokkal kapcsolatban, szemben megfogalmazandó politikánk mennyiben legyen pragmatikusként, racionálisként leírható, és mennyiben helyezze előtérbe a kétségtelenül meglévő konfliktusos ügyeket. Tavaly azt mondtam önöknek, hogy szerintem az helyes, ha a kétségtelenül meglévő konfliktusos ügyeket, illetve azok megoldását nem tesszük előfeltétellé az általános kétoldalú kapcsolatok fejlesztése tekintetében, ugyanakkor a magyar külpolitikának nem szabad egy másodpercre sem elfeledkeznie a meglévő konfliktusos ügyekről és a magyar nemzeti közösségeket hátrányosan érintő intézkedésekről vagy meglévő szabályokról. Szerintem ezt a kettőt kell valahogy összepárosítani és megtalálni a kettő között az egyensúlyt.

Ami a politikai lépéseket illeti, dióhéjban ezeknek az a céljuk, hogy jó kapcsolatunk legyen a szomszédos országokkal. Ezzel még a spanyolviaszt nagyon nem találtuk fel, de azért ez nem volt mindig így a Kárpát-medencében. A Kárpát-medencében és Közép-Európában nem mondhattuk el, hogy konfliktusmentesek lennének a kapcsolataink a szomszédos országokkal. Még egy alapvető igazság: szerintem az adott ország területén a határunkon túl élő magyar nemzeti közösség szempontjából jobb, ha jóban van a két ország, mintha nem. Ezt tartjuk szem előtt, amikor egy racionális, az általános kétoldalú kapcsolatokat jó irányba mozdító külpolitikát folytatunk. Talán nem túlzás azt mondani, hogy ha egyszerre vizsgáljuk valamennyi szomszédos országot, akkor összességében ilyen kiegyensúlyozott, vagy jó a kapcsolatrendszer talán még soha nem volt a szomszédos országainkkal, mint jelenleg. Ez persze egy relatív kérdés, mert van, akivel rosszabb a kapcsolatunk, van, akivel meg jobb, mint korábban. Erről, ha megengedik vagy gondolják, egyenként is tudunk gondolatokat cserélni. Összességében, azt gondolom, ilyen jó még nem volt a kapcsolatunk a szomszédos országokkal.

A gazdasági lépések tekintetében a cél az, hogy a magyar vállalkozókat és a magyar vállalatokat támogassuk, amelyek a határon túl működnek, annak érdekében, hogy gazdaságilag meg tudjuk erősíteni a határon túl élő magyar nemzeti közösségeket. Azonban az is világos, hogy ezeket a célzott gazdasági programokat csak úgy tudjuk végrehajtani, ha kormányközi szinten van egy normális kapcsolat, mert azért ezek tudnak érzékenyek lenni és ezek a kifejezetten a magyar nemzeti közösség számára támogatásokat megcélzó gazdaságfejlesztési programok akár nem kívánt konfliktusokat is és nemzeti érzelmeket is elő tudnak állítani.

A harmadik, az összeköttetések tekintetében pedig nagyon egyszerű a helyzet: új határátkelőhelyeket kell építeni, mert ha azt akarjuk, hogy a határon túli magyar közösség és az anyaország között elérhető kapcsolat legyen, akkor az nem lehet, hogy ne tudjunk átjárni egymáshoz. De ez is ugyanoda vezet vissza: jó kapcsolat nélkül határátkelőhelyeket nem tudunk megnyitni, mert meg tudjuk építeni a határig az utat, de hogy onnan van-e valami, az megint az együttműködés kérdése. Azt gondolom, hogy összességében egy pragmatikus, a józan ész talaján álló politikát kell folytatnunk a szomszédos országokkal kapcsolatban, az öncélú hangoskodás és az erőfitogtatás szerintem nem minden esetben célra vezető, sokkal inkább a valódi tettek azok, amelyeknek most beszélniük kell. Ha azt mondjuk, hogy jó kapcsolatban vagyunk a szomszédokkal, az soha nem jelenti azt, hogy minden rendben van, minden nehéz kérdést megoldottunk. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy a nyitott kérdések közül minél többet lezárjunk.

Szeretnék önöknek tájékoztatást adni még a gazdasági lépésekről. Megindítottuk a vajdasági gazdaságfejlesztési stratégiát, amelyre a kormány 2016 és 2018 között 20 milliárd forintnyi vissza nem térítendő támogatást szán és 30 milliárd

forint kedvezményes hitelt. Erre létrehoztunk egy intézményrendszert, létrejött egy alapítvány Prosperitati néven, ez az alapítvány bonyolítja le a pályázatokat. Az első pályázati felhívásokat idén február 1-jén hirdettük meg. Március 31-ig kellett beadni a pályázatokat. Tíz kategóriában írtunk ki pályázatot mezőgazdaság, turizmus és a kis- és közepes vállalkozások támogatására, összességében másfél milliárd forintos keretösszeggel. Szeretném önöknek elmondani, hogy bejött összesen 2380 pályázat. Ezek közül nyert 1905 többszöri keretemelést követően, mert egyszerűen annyira jók voltak a pályázatok, hogy muszáj volt folyamatosan emelni a keretet és az 1905 nyertes pályázatra az első körben a Vajdaságban kifizettünk, illetve a kifizetés folyamatban van, 2,9 milliárd forintot. A legtöbb nyertes pályázat, 1029 mezőgazdasági gépek és kapcsolható eszközök beszerzése kategóriában volt. A második legtöbb, 212 a mikro-, kis- és közepes vállalkozások eszközbeszerzése kategóriában. A harmadik legtöbb, szám szerint 127 pályázat tenyészállatok és méhek vásárlása kategóriában volt. Ezen kívül 87 esetben tudtuk finanszírozni falusi házak megvásárlását. Tehát azt gondolom, hogy ez az a típusú pályázati rendszer, amely a határon túl élő magyar nemzeti közösség adott lakóhelyen történő érvényesüléséhez és megerősödéséhez a leginkább el tud vezetni.

A második pályázati kört április 2-án írtuk ki, június 3-ig lehetett beadni a pályázatokat. Itt a következőképpen néz ki a dolog. Összesen beérkezett 588 pályázat. Közülük 503 nyert és a kifizetés 1,1 milliárd forintot ölel fel. Itt a legtöbb pályázat, 189 mezőgazdasági föld vásárlására érkezett. Ez tehát azt mutatja, hogy határon túli magyarokat tudunk abban segíteni, hogy mezőgazdasági földeket vásároljanak. Összesen 208 esetben pedig pályakezdők vállalkozóvá válását segítettük. Ha megnézzük, ez két pályázati kör, amely lement. Háromezer pályázat jött be, 2408-at tudunk támogatni 3 milliárd 30 millió forint értékben. A sikerre való tekintettel megindítunk egy harmadik kört is, ahova 700 millió forintos keretösszeget tűzünk ki és az első két kör legnépszerűbb pályázatait nyitjuk újra, a kkv-k eszközbeszerzését, a mezőgazdasági gépek és kapcsolható eszközök kategóriáját, valamint a többéves ültetvények telepítését. December 15. és január 31-e között lehet beadni a pályázatokat. Tehát ha a képviselőtársaim látókörében vannak olyan szervezetek, magyar nemzetiségű emberek, csoportok a Vajdaságban, akik ezzel tudnak élni, kérem, népszerűsítsék ezt a lehetőséget, 2016. december 15-e és 2017. január 31-e között lehet benyújtani a pályázatot. Ez az, ami a kis volumenre vonatkozik.

Lesz egy nagy volumenű pályázat is, amelynek a felhívását megjelentettük november 13-án, a múlt héten. November 13-án jelentettük meg. *(Altusz Kristóf közbeszólása.)* Ráadásul ezen a héten, így van. Gyorsan repül az idő. Szóval, november 13-án, az biztos. Megjelentettünk két nagy volumenű pályázatot, az egyiket nagyléptékű gazdasági fejlesztésekre, a másikat integrációs szervezéssel egybekötött mezőgazdasági nagyberuházásokra. Úgy látjuk ugyanis, hogy a kicsik mellett kell néhány olyan nagy magyar tulajdonosi körhöz köthető vállalatot is támogatni, amely olyan kisugárzással rendelkezik egy-egy térségben, hogy a magyar nemzeti közösség helyben maradását és ott megerősítését tudja segíteni. Ebbe gyártechnológia-fejlesztés, infrastruktúraépítés, telepi utak építése, épületbővítés, -korszerűsítés, minden beletartozik. Ez tehát az, ami a Vajdaságra vonatkozik.

A kárpátaljai gazdasági fejlesztési program tekintetében elindítottuk az Egán Ede Tervet, amely a kárpátaljai magyarság szülőföldön való maradásának és boldogulásának célját tűzte ki elének. 2016-ban 2 milliárd forintot biztosítunk a kárpátaljai gazdaságfejlesztési terv céljaira. Létrehoztunk 5 területi irodát Ungváron, Munkácson, Beregszászon, Nagyszőlősön és Técsőn. Augusztus 31-ig lehetett beadni pályázatot három pályázati felhívásra, mezőgazdaság, turizmus és vállalkozásfejlesztés körében. A következőképpen nézett ki a történet. Beérkezett

turisztika, vállalkozásfejlesztés, mezőgazdaság tekintetében összesen 1190 pályázat. Elbíráltuk már a turisztikait és a mezőgazdaságit. Itt nyert 493 pályázat összesen 1 milliárd forintot valamennyire meghaladó összegben. Ugyanakkor a helyi specialitásoknak megfelelően Kárpátalján elindítottunk egy olyan pályázatot is, hogy magánszemélyek jelentkezzenek a földtulajdonuk földhivatali nyilvántartásban történő rendezésére. Ez ott egy komoly probléma. Azt gondoljuk, hogy ha nem nyújtunk ehhez segítséget, akkor abból a magyar nemzeti közösséghez tartozók hátrányt szenvedhetnek. Tehát ami a tulajdonukban van föld, annak a földhivatali bejegyzését, illetve dokumentációs vonzatát is tegyük rendbe. Mutatja egyébként, hogy milyen népszerűsége telt szert ez a program, mert 13 ezer jelentkező volt és van egy 140 milliós keretünk, ez egyelőre 8658 jelentkezőnek lesz elég, de ezt is meg fogjuk emelni és 2017-ben lehetőséget fogunk biztosítani számukra. Így néznek ki tehát a kárpátaljai gazdaságfejlesztési program idejéig esztendői mutatói.

Ami az egyéb határ menti gazdaságfejlesztési stratégiákat illeti, Horvátország vonatkozásában a HMDK-val kidolgoztunk közösen egy gazdaságfejlesztési stratégiát '16-20 vonatkozásában és a '17-es költségvetésben elő van irányozva 500 millió forint ennek a végrehajtására. A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsával szintén kidolgoztunk egy közös gazdaságfejlesztési programot. '17-ben ez is megindul, szintén van rá 500 millió forint.

Itt van az erdélyi és a felvidéki gazdaságfejlesztési program. Ezeknek kell lenniük a legnagyobb volumenűeknek. Ezeknek a kisebb volumenű, mondjuk úgy, pilot, próbaprogramjait, hogy a teszt szót se használjam, szóval az első kísérleti kis programjait megindítottuk, a 2017. évi költségvetésben egy-egy milliárd forint van mindkettőre. Itt szeretnénk majd igazán nagyot összerakni. Hogy is mondjam? A benne résztvevő képviseletek és a határon túli magyar szervezetek összecsiszolása és egymással való együttműködési hajlandósága nagyban segítene abban, hogy ezek valóban jól működő stratégiák tudjanak lenni. Ennyit a gazdaságfejlesztési programokról.

Szeretnék önöknek tájékoztatást adni a határ menti közúti infrastruktúrafejlesztésről, magyarul új határátkelőhelyekről. Összességében Magyarország határain van 103 határátkelő. Ez azt jelenti, hogy a sűrűségük 22 kilométer, ami nem túl fényes, mert Nyugat-Európában 2-3 kilométer az átlag. 2010 óta már 20 új határátkelőt tudtunk átadni, de van egy nagyon nagy problémánk Romániával. Ezért mondom, hogy amikor azt mondjuk, mindenütt milyen jók a kapcsolatok, mindez relatív. Tehát van, nemcsak egy, de e tekintetben egy nagy problémánk. Ez az, hogy van 10 olyan határátkelőhelyünk, amit gyakorlatilag lehetne használni mától, de a román barátaink nem hajlandóak ebbe beleegyezni, mondván, hogy a schengeni tagsághoz kötik mindezt. De az a helyzet, hogy egy schengeni és egy nem schengeni ország közötti határ esetében is vannak átmeneti lehetőségek. Tehát meg lehet építeni úgy határátkelőhelyeket, hogy nem kell a teljes, valóban nagyon drága infrastruktúrát odavinni, mégis a schengeni jogszabályoknak megfelelő lehet. Hogy is mondjam? A kötelezettségeknek eleget lehet tenni. Én magam is adtam át úgy utat Gyulánál, hogy mindenki nagyon örült, a túloldalón élők, meg az ezen az oldalon élők is, mindenki boldog volt, majd jöttek a munkások és kiraktak két nagy beton bunkót, aztán jó napot kívánok, annyi volt a történet. Tehát ha van ésszerűtlen helyzet, akkor ez az. Kértük a román barátainkat már számtalanszor, hogy lépünk ezen túl. Felvállaltuk mind a tíz esetben, hogy mi magyar költségvetési forrásból megépítjük a határellenőrzési infrastruktúrát. Kicsit - hogy is mondjam - befagyott helyzetben vagyunk.

Ami a nagyobb léptékű fejlesztéseket illeti, engedjék meg, hogy tájékoztassam önöket erről is. Az európai hálózatfinanszírozási eszköz, a Connecting Europe Facility

az, amit használunk, illetve az IKOP, az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, illetve vannak a kisléptékű közúti kapcsolatfejlesztések, ott az Interreg Határmenti Együttműködési Programot használjuk. Benyújtottunk számos pályázatot európai uniós forrásra. Szlovákiával való határszakaszunkon az Órhalom és az Ipolyvarbó közötti átkelőhelyre, a szerb határszakaszon Kübekháza-Rábé, a horvát határszakaszon Órtilos-Légrád, a szlovén határszakaszon a Lendvadedes-Lendvahosszúfalu és az Orfalu-Bükkfalva projekteket már benyújtottuk pályázat gyanánt. 2020-ig 27 határátkelőhelyet fogunk még megépíteni. 2020-ig 27 kisléptékű határátkelő van, amit megépítünk. A szlovák határszakaszon 10, erről van megállapodásunk. Az ukrán határszakaszon 1, a horváton 2, a románon 5 új. Meg kell nézni, mi van a 10 jelenlegivel. A szerben 1, a szlovénon 2, az osztrákon 6. Ezek alapvetően közúti összeköttetések, de van köztük dunai komp, illetve van számos Ipoly-híd és van 1 nagy Duna-híd Komáromnál, amelyet a szlovákokkal közösen építünk. Egy különlegességre hadd hívjam fel az önök figyelmét: európai területi társulások. Ezt a határ menti térségek kifejezetten nagyon szeretik. Az Európai Unióban 2016 elejéig, ilyen adatom van, 60-at jegyeztek be összesen, ebből 23-ban van magyar tag és 19-nek a székhelye is Magyarországon van. 2015 októberében megalakítottuk a Tisza ETT-t, ami pedig az egész Kárpátalját magában foglalja. '16 elejéig 112 projektet vittünk végig összesen 24 millió euróért. Ennyit a határ menti összeköttetésekről.

Szeretnék önöknek néhány információt adni a kisebbségi vegyes bizottságok munkájáról ott, ahol van miről beszámolnom. Szlovénia esetében november 16-án kerül sor a bizottság ülésére. Horvátország esetében várjuk az új horvát társelnök kinevezését, ott gyakran változnak a kormányok, majdnem úgy, mint Romániában. Két éve vagyok külügyminiszter és a negyedik kollégával dolgozunk együtt, aki december közepe után valószínűleg nem lesz külügyminiszter, pedig a politikai stabilitás - hogy is mondjam - az együttműködés egy fontos momentuma lenne. Szerbia esetében hosszú és nehéz tárgyalások után sikerült aláírni a kisebbségi vegyes bizottság jegyzőkönyvét a VMSZ megalapozására is. Románia esetében nem tudok ilyen jó hírekről beszámolni. Már az eredmény volt, hogy október 21-én társelnöki találkozót tudtunk tartani, de nincs aláírt jegyzőkönyvünk. Egész egyszerűen olyan mértékűek az ellentétek és az egyet nem értések, hogy egyelőre nem tudunk aláírt jegyzőkönyvig eljutni. Ukrajna esetében tavasszal lesz a kisebbségi vegyes bizottság ülése. Ukrajnáról majd még szeretnék néhány szót mondani. Szlovákia esetében egy áttörést el tudtunk érni. Aláírt kisebbségi vegyes bizottsági jegyzőkönyvünk van, amelynek preambuluma tartalmazza azokat a témákat, amelyekben nem tudtunk egyezségekre jutni, tehát egyetértettünk abban, hogy miben nem értünk egyet. Ezek: a kettős állampolgárság kérdése, az állami nyelvtörvény, a Csemadok finanszírozása, utastájékoztatók kisebbségi nyelveken, magyar nyelvű tévéadások. Viszont, ezzel szemben vagy e mellett nagy eredményként tekintünk arra, hogy a magyar iskolarendszerre vonatkozó pontot elfogadtuk, amely kiemeli a magyar nyelvű iskolákat az általános rendszerből és a finanszírozás kérdésében tudtunk elérni egy-két dolgot. Szeretném jelezni, hogy annyira jó a kapcsolat, hogy az MKP jogi szakértője a magyar delegációban tudott csak részt venni a tárgyalásokon.

Ha megengedik, néhány szomszédos országgal kapcsolatos egy-egy megjegyzést hadd tegyek, különös tekintettel arra, hogy ül olyan képviselőtársunk a teremben, akinek személyes sérelmei is vannak, amely ügyekben folyamatosan próbál eljárni a Külgazdasági és Külügyminisztérium a Nemzeti Együttműködés Rendszerének jegyében. Ami az erdélyi magyarság helyzetét illeti, szeretném elmondani önöknek, hogy bár Romániával törekszünk a jó együttműködésre és nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Románia a magyar gazdaság második számú

exportpiaca Németország után és nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy számos fontos európai uniós kérdésben azonos álláspontot képviselünk és erősítjük egymás álláspontjait, de azt mindig el kell mondanunk, hogy a magyar kormány számára, Magyarország számára elfogadhatatlan, hogy korrupcióellenes fellépést hazudva román hatóságok szisztematikusan zaklatják a magyar nemzetiségű tisztségviselőket és úgy általában a magyar nemzetiségű embereket. Ezt el kell mondani, hogy a korrupcióellenes küzdelem egy dicséretes dolog. Abba nem akarunk beleavatkozni, hogy kívülről vagy belülről irányítják a román korrupcióellenes ügynökséget, mert ez az ő bajuk, meg az ő dolguk, de az biztos, hogy azt nem fogadhatjuk el, hogy a korrupcióellenes tevékenység leple alatt vagy arra hivatkozva magyar embereket hurcoljanak meg, zaklassanak szisztematikusan. Ezt mindig elmondjuk, világossá tesszük, nemzetközi fórumokon is próbálunk fellépni ez ellen.

Legutóbb már nemcsak politikusokat ért el ez a hajtóvadászat, hanem a Marosvásárhelyi Római Katolikus Teológiai Líceum esetében is egészen példátlan dolgok történtek. Azért akartak előzetes letartóztatásba helyezni magyar embereket, mert valamilyen bürokratikus engedélyek nélkül működött egy intézmény. Ez azért, hogy is mondjam, sötét idők idéző fellépési szándék volt. Van itt egy esetünk, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom helyi vezetőivel, Beke István és Szócs Zoltán urakkal, akiket '15 decemberében vettek őrizetbe. A legfelsőbb bíróság 2016. július 4-én házi őrizetre enyhítette a két személlyel szembeni kényszerintézkedések fokozatát, majd a bukaresti táblabíróság ezt november 4-én, tehát egészen a közelmúltban hatósági felügyeletre enyhítette. Az első döntése az volt a két úrnak, hogy nem kívánják a magyar konzuli segítséget igénybe venni, utána aztán különböző konzultációk nyomán azt a döntést hozták, hogy mégiscsak igénybe kívánják venni, így a bukaresti és a csíkszeredai konzuli szolgálatunktól mindvégig megkapták a segítséget és a nagykövetséget, személyesen a nagykövetet is arra utasítottam, hogy a lehető legszorosabb figyelemmel kövessék a büntetőeljárás alakulását.

Van egy komoly problémánk a nyelvtörvény alkalmazásának tekintetében. Szerintem az elfogadhatatlan, hogy az önkormányzatoknak csak a 37 százaléka engedélyez Romániában magyar nyelvű formanyomtatványt. Ha, mondjuk, az internetes oldalakat is idevesszük, akkor az önkormányzatok 6 százaléka tesz elérhetővé az interneten magyar nyelvű formanyomtatványt. Ez egyszerűen elfogadhatatlan, európaiatlan dolog, számtalanszor elmondjuk, hogy ezt nem tudjuk a magunk részéről elfogadni. Ugyanígy a zászló- és szimbólumhasználat, a MOGYE esete, a restitúció kérdése mind-mind olyan ügyek, amelyeket folyamatosan napirenden kell tartanunk, mert egész egyszerűen nem mozdulnak a megállapodás irányába. Látni kell, hogy mivel választás közeleg Romániában, ezért gyakorlatilag előrelépést a következő hónapokban biztosan nem fogunk tudni elérni. Nem akarom egymás közt áltatni magunkat: egész egyszerűen a politikai stabilitás nem érte el még azt a szintet, hogy hosszú távú megállapodásokat lehetne kötni, arról nem is beszélve, hogy a DNA tevékenysége nemcsak a magyar emberek ellen irányul, hanem jól láthatóan a román politikai elit egy részét is - hogy is mondjam - lassabb döntéshozatalra készítetik. Folyamatosan tárgyalunk a kolozsvári kulturális fiókintézet megnyitásáról. Megmondom őszintén, itt megint csak nem értem román barátainkat, mert mi örülünk annak, ha más ország nálunk kulturális intézetet nyit. Ehhez képest most gyakorlatilag betűről betűre haladunk a kulturális megállapodásunkon és próbáljuk egymást megérteni, hogy miért különbözik a magyar és a román nyelvű szöveg és mi legyen az irányadó, hogy miért nem hozhatunk létre Kolozsváron egy kulturális fiókintézetet, ami az „Európa ifjúsági fővárosa” pozíció esetében is szóba kerül. Tehát egyszerűen bizonyos ügyekben nem pontosan értjük egymást.

Itt van még Szávay képviselő úr ügye, akivel kapcsolatban a hároméves időszakra vonatkozó belépési tilalmat rendelte el Románia. A helyzet a következő. Egy válaszlépést tudtunk hozni. 2016 májusában belépési tilalmat rendeltünk el Bogdan Diaconu román parlamenti képviselővel szemben a viszonzosság és a mély barátság alapján.

Problémát okoz a magyar diplomaták működésének korlátozása is Romániában. Gyakorlatilag folyamatosan azt szorgalmazzák, hogy a konzulátusainkon építsük le a létszámot. Mi ebbe nem vagyunk hajlandók belemenni, mi fenn akarjuk tartani a konzulátusi létszámot, fenn is tartjuk, csak ennek van egy olyan mellékhatása, hogy nem adnak diplomataigazolványt. Hogy is mondjam? Kisszerűnek tartom, hogy ne hozzak ide ennél határozottabb kifejezéseket. Tehát gyakorlatilag úgy állunk, hogy Csíkszeredán van 40 magyar kiküldött, abból 8 rendelkezik diplomataigazolvánnyal, Kolozsváron 32-ből 3. Tehát szerintem - hogy is mondjam - törekszünk a racionális, a jó, a jövőbe mutató együttműködésre Romániával. Stratégiai partnerekként tekintünk rájuk. Szerintem ezek olyan kérdések, amelyekben inkább ők léphetnének, mert mi megtettük a szükséges intézkedéseket.

Horvátország ügyéről most azért nem beszélnék külön, mert Horvátországban választás volt, nyert a HDZ, felállt az új kormány. A horvát külügyminiszter az első hivatalos külügyminiszteri külföldi útjára Budapestre érkezik november 22-én. Ez lesz az első hivatalos külügyminiszteri útja. Szerintem ez egy jó jel arra vonatkozóan, hogy az elmúlt időszak diplomáciai - hogy is mondjam - kakaskodásaiból visszalépünk a mindennapi normális együttműködésbe. Az előző, de gyorsan a hatalmat átadó HDZ-kormány esetében a diplomáciai világban már volt egy normális együttműködés, például nem hasonlítottak minket sötét diktatúrákhoz, ami azért előrelépés a mai világban. Ugyanakkor jól látható volt az előző horvát koalíció törekvése és kicsi parlamenti többsége miatt a korlátozott cselekvőképesség, amelynek következtében a fontos ügyekben nem tudtunk előrehaladni. Most reméljük, hogy van egy stabil kormánytöbbség déli szomszédunknál, így ez ügyben tudunk majd előrelépni.

A felvidéki magyarság helyzetével kapcsolatban hadd mondjak megint csak néhány szót. Szlovákiában az oktatási törvényt 2013-ban módosították, megváltoztatták a finanszírozást és a 2016-17-es, tehát a mostani tanévtől kellett volna alkalmazni az osztálylétszámok változtatására vonatkozó klauzulákat, ami a magyar tannyelvű oktatási hálózatot kifejezetten negatívan érintette volna. Nagyon sokat tárgyaltunk ebben az ügyben, biztosan emlékeznek rá a képviselőtársaim, '15 végén a MÁÉRT-en még a pénzügyi támogatásunkat is felajánlottuk. Ez mindig napirendi téma, akár a miniszterelnökök, akár a külügyminiszterek találkoznak. Az kétségtelenül pozitív fejlemény, hogy az idén júniusban elfogadott újabb módosítások nyomán az a közvetlen veszély elhárult, hogy magyar kisiskolákat kelljen bezárni. Tehát a '16 júniusi változtatások ezt a közvetlen veszélyt elhárították. A '16-17-es kerettanterv az eddigieknél pozitívabban viszonyul a magyar nyelv oktatásához, azonban még mindig kisebb óraszámokban tanítják az alsó tagozatokban a magyar nyelvet, a magyar nyelvtant a magyar oktatásban, mint a szlovákokat a szlovákban. Tehát itt még van előrelépésre szükség. A finanszírozás tekintetében a magyar tannyelvű középiskolák helyzete is rendszer szintű megoldást igényel.

Az oktatási minisztérium Szlovákiában azt tervezi, hogy a teljes közoktatási, finanszírozási rendszert átszervezik. Azt gondolom, megint csak felmerül az a kérdés, hogy mennyire jó, hogy a két kormány között, mondhatom szerintem, minden idők legjobb politikai együttműködése van. Szerintem ez itt most kritikus fontosságú. Tehát az, hogy minden idők legjobb politikai együttműködése van most Szlovákiával,

szerintem jó alap arra, hogy ezekben a régóta nyitva lévő és még mindig nyitott kérdésekben előre tudjunk lépni. Ezért folyamatosan figyeljük a szlovák közoktatási törvény módosítását. Folyamatosan kérjük annak a lehetőségét, hogy amennyiben a magyarokat érintő ügyről van szó, akkor tudjunk konzultálni legalábbis. Azt gondolom, hogy az eddigi korrekt politikai együttműködés mindenképpen előremutató és segít, hogy ebben a kérdésben a magyar nemzeti közösség számára hátrányos intézkedések talán ne szülessenek.

A kettős állampolgárság kapcsán idén április 27-én ellenzéki képviselők benyújtottak egy törvényjavaslatot, hogy változtassák meg a szabályozást. Ez tartalmilag megegyezett a MOST-HÍD 2014-es javaslatával, azonban most a MOST-HÍD parlamenti képviselői ezt nem szavazták meg, mondván, hogy nem akarják felborítani a koalíciós megállapodást. Most magyar kormányzati tisztségviselőként pontot kell hogy tegyek a mondat végére, mert azt hiszem, ezt azért nehéz kommentálni. Egy dolgot tudunk levonni: hogy a kettős állampolgárság kérdése továbbra is azon forró krumplic közé tartozik, amelyek kétségtelenül ott vannak. Itt az a kérdés, amit megint csak az elején vetettem fel dilemmaként, hogy két megközelítés van: ezeket az úgymond forró ügyeket tegyük az asztalra, és mondjuk azt, hogy amíg ezeket nem oldjuk meg, addig nincs másban sem együttműködés. Én ehhez képest különböző külpolitikát viszek: a sikertörténetekben - kereskedelem, gazdaság, határon átnyúló fejlesztések, energetika - együttműködünk, sikertörténeteket építünk, amelyekkel a megfelelő bizalmi alapot létre tudjuk hozni ahhoz, hogy a nehéz kérdésekben is előre tudjunk menni, lásd például a kisiskolák kérdése. Hogy elégedettek lehetünk-e az előrehaladás ütemével? Nyilván sokkal gyorsabb előrehaladást szeretnénk, de ha azt nézzük, hogy ez az előrehaladás gyorsabb-e, mint korábban volt, akkor igen, gyorsabb, ezt tudom talán mindenfajta politikai felhang nélkül mondani.

Múlt héten jártam Vatikánban, ahol Gallagher érsek úrral, a Vatikán kvázi külügyminiszterével tárgyaltam. Felhoztam a komáromi bencés rendház ügyét. Ez egy olyan ügy, amely ugyan egyházinak tűnik, de van nemzetpolitikai szerepe is. Komáromban a magyar bencés kongregációnak van/volt egy rendháza, ahol volt is korábban még bencés közösség. Ez a bencés közösség, az állandó közösség megszűnt, a nagyszombati érsekséggel van egy vitája a pannonhalmi magyar bencés kongregációnak. Sajnos a közbeavatkozások úgy történtek mindenfajta egyházi részről, hogy jelenleg - hogy is mondjam finoman hívó katolikusként - a szlovák testvéreinknél van a tulajdonjog, ami nem szerencsés több szempontból sem. Gallagher érsek úrral abban maradtam, hogy alapvetően a helyzeten az tudna változtatni, ha újra lenne magyar bencés közösség a komáromi bencés rendházban. Ez jó alap lenne arra, hogy ezt az egész helyzetet újragondoljuk.

Malina Hedvig ügyében azt tudom önöknek mondani, hogy március 17-én az igazságügyi miniszter Szlovákiában meghozta a döntését, jóváhagyta Malina Hedvig kérelmét arra vonatkozóan, hogy az ügyének tárgyalása Magyarországon folytatódjon.

Szávay képviselő úrnak itt, a szlovák hatóságokkal is van egy vitája képviselői iroda nyitásáról. Ez a vita fennáll, ha jól értem, megjött a csekk is. Ugye? Legutóbb erről tájékoztattál. *(Szávay István bólint.)* Vannak ezek a színes pontok a kétoldalú kapcsolatrendszerben.

Még a komáromi ügy kapcsán hadd utaljak vissza szintén egy részint egyházi, részint nemzetiségi ügyre Erdély, illetve Románia kapcsán. Ez a csángók ügye. A csángók régóta kérik a magyar nyelvű szentmise lehetőségét. Ezt a kérdést is felvettem a Vatikánban tekintettel arra, hogy korábban az volt a vatikáni jelzés, hogy ezt a maguk részéről a romániai katolikus egyház ügyének tekintik, és nem kívánnak abba beleszólni. De nekünk van egy pozitív példánk, amit felhoztam és jól

láthatóan ez talán inspirál újabb gondolatokat. Ez pedig az, hogy megszűnt New Yorkban, sajnos, a magyar plébánia. New Brunswickban. Az ottani magyar katolikus közösség is azzal a kéréssel fordult a Vatikánhoz, hogy biztosítsák számára a plébánia megszűnése után is a magyar nyelvű szolgálatot. Akkor a Vatikánból arra utasították az illetékes püspökséget, hogy kell biztosítani a magyar nyelvű szolgálatot. Most már van is kinn egy magyar plébános, aki ezt biztosítja. Tehát ha New Brunswickban lehetett, akkor a csángóknál is lehessen. Ez volt a kérésem pénteken a Vatikánban. Nyitottsággal találkoztam. Jól láthatóan ez a párhuzamba állítás még nem történt meg senki által ebben a kérdésben New Brunswicktól a csángókig, de azt gondolom, hogy ez most egy olyan új vonal, amit fel kell vennünk. Persze, ez megint egyházi kérdésnek tűnik elsősre, de legalább annyira nemzetiségi kérdés is, ezen rajta leszünk és megpróbáljuk elérni, hogy a csángók magyar nyelvű katolikus misézéshez való lehetősége létrejöjjön.

Kárpátalját hagytam még ide. Kárpátalja esetében már régóta szorgalmazzuk ukrán barátainknál, hogy magyar többségű választókerület, magyar többségű járás és magyar többségű tankerület jöjjön létre. Ezeket folyamatosan napirenden tartjuk. November 24-én érkezik az ukrán kormányfő kétnapos hivatalos magyarországi látogatásra, ahol ezek a legsúlyosabb kérdések napirenden lesznek. Az én két vagy három héttel ezelőtti kijevei látogatásom során a külügyminiszter úrral az volt az egyik legfontosabb és legsúlyosabb kérdés, hogy Ukrajnában változtatni szándékoznak az oktatási törvényen. Ez az oktatási törvény a jelen formájában, ahogy benyújtásra került, nagyon kedvezőtlen lenne a magyar nemzeti közösség számára. Egyrészt a tömb fogalmát úgy írja körül, hogy azt bárhogyan lehet magyarítani. És azt tudjuk a Kárpát-medencében, hogy ha valamit lehet így vagy úgy magyarítani, akkor soha nem, vagy legalábbis az esetek nagyon kis százalékában magyarízzák úgy, ahogy az nekünk, a magyaroknak jó. A másik pedig, hogy a szórványban élők számára gyakorlatilag megszüntetné a magyar oktatás lehetőségét. Mondtam a külügyminiszter kollégámnak, hogy mi az ukránok európai integrációs ügyének nagy támogatói vagyunk. Támogatjuk a vízummentességüket, támogatjuk a szabad kereskedelmi megállapodást velük, amit egyébként - itt jegyzem meg - a magát Európa egyik legnyitottabb országának beállító Hollandia egy népszavazásra való hivatkozással blokkol jelenleg. Ennyit arról, hogy ki hogyan segíti Ukrajnát, ki hangoskodik és ki az, aki tettekben is segít Ukrajnának. Én mindig szoktam mondani nyugat-európai barátainknak, hogy mi kötöttünk először reverz gázszállításról szóló szerződést, mi fizetünk milliárdokat a kárpátaljai intézményhálózat fenntartására úgy ukrán, mint magyar vonatkozásban, mi akarunk kötött segély-hitelprogramot indítani útépitésre és nem mi blokkoljuk a vízummentességet, hanem nyugat-európai barátaink és nem mi blokkoljuk a szabad kereskedelmi megállapodást sem, hanem a nyugat-európai barátaink.

Ennyit arról, amikor beszélnek, hogy mi hogyan segítjük Ukrajnát és mi vagyunk oroszbarátok, meg hogy mi erősítjük az orosz propagandát. Hát, az ilyen intézkedések, az ilyen blokkoló intézkedések erősítik az orosz propagandát és nem az, ha az ember pragmatikus együttműködésre törekszik. Ezt szerintem az igazság és az önbecsülésünk kedvéért hozzá kell tenni. Érdekes módon, amikor a Külügyek Tanácsának ülésén ez felmerül, mindig asztalra szegeződő tekintetekkel találkozunk, majd megadják a szót az utánam szólónak. Ennyit arról, hogy milyen reakciók szoktak mindenre érkezni és ennyit az európai politika képmutatásáról e tekintetben.

Tehát van ez a problémánk az oktatási törvénnyel, ez szerepelni fog november 24-25-én a kétoldalú kormányfői találkozó napirendjén. Az a tervünk, hogy egy nagyjából 50 millió dolláros kötött segély-hitelprogramot indítunk. Ez azért fontos, azért van jelentősége, mert Beregszász és Munkács számára a gazdaságfejlesztés és

most már lassan az élhető körülmények is elérhetetlenek az ottani útviszonyok miatt. Kötött segély-hitelprogramból meg lehet építeni a Beregszászt elkerülő utat és a Beregszászt Munkáccsal összekötő utat. Tehát jelenleg Beregszász tekintetében a kamionforgalom lehetetlen, így a Beregszász melletti gazdaságfejlesztésre kihasználható területek is kihasználhatlanok. Ezeket meg tudjuk építeni. Azért van szükség kötött segélyhitelre, mert az Exim ezt már megfinanszírozta volna, az ukrán és a kárpátaljai kormányzóság a legnagyobb örömmel vette volna mindezt, ugyanakkor Kijevből mind a mai napig nem kaptunk állami garanciát rá. Ebben a formában csak a kötött segélyhitel, amely elérhető megoldás e tekintetben.

Vannak Ukrajna területéről kitiltott magyar állampolgárok és ráadásul Ukrajnában ez úgy megy, hogy előzetesen nem értesítik a kitiltott személyeket, hanem a belépési szándéknál derül ki mindenfajta indoklás nélkül. Itt is vannak képviselőtársaink, akik érintettek, Szávay képviselő úr mellett Gyöngyösi képviselő úr tudomásunk szerint ezen a listán van. Nem adnak ki egyébként listát az ukránok, de ilyen-olyan úton-módon megtudtuk, hogy két képviselőtársunk ezen a listán rajta van. Van még egy probléma, amiben folyamatosan próbálunk konzuli, illetve nemzeti alapon álló segítséget nyújtani, ez pedig Kovács Dezső ügye, akit szintén a jobbikos képviselőtársaink ajánlottak a figyelmünkbe. Ő ugyan a Jobbik helyi szervezője, ha jól értem, nem tudom, ez pontosan mit jelent, de magyar emberről beszélünk, akivel szemben a hatóságok folyamatosan fellépnek Kárpátalján. De mindegy, hogy kinek milyen a politikai beállítottsága, ha magyar emberről beszélünk és vele szemben fellépés van, nekünk kötelességünk őt megvédeni. Tehát az ukrainai képviselőink azzal az utasítással rendelkeznek, hogy fel kell lépni az ő védelmében is. Szávay képviselő úrral a konzultáció itt folyamatos.

A végére hagytam Szerbiát és a Vajdaságot, azért, mert itt a legkevesebb a probléma. Ugyanúgy ahogy Szlovákiáról el tudtam mondani, hogy minden idők legjobb politikai kapcsolata van, úgy ez igaz Szerbiára is. A szerb miniszterelnök személyesen tett nagyon sokat azért, hogy ez a kétoldalú kapcsolatrendszer minden idők legjobb kapcsolatrendszere lehessen. Szeretném felhívni a figyelmüket, hogy a VMSZ-nek négy parlamenti képviselője van, mégis részei a szerb kormányzó koalíciónak és négy államtitkári pozíciót kaptak. Ahhoz képest, hogy is mondjam, hogy százalékban mérve visszafogott a képviselőtársunk a vajdasági tartományi parlamentben, Pásztor István lett újra a tartományi parlament elnöke. Azt gondolom, ezek olyan gesztusok, amelyeket ha csak fele részben gyakorolnának más országok itt, a Kárpát-medencében velünk szemben, akkor ez sokkal boldogabb és nyugodtabb hely lenne a magyar nemzeti közösség számára.

Ezért nekünk szerintem kötelességünk - és ennek meg is felelünk - Szerbia európai uniós integrációjának folyamatos támogatása. Az is borzasztó képmutató egyébként, amikor a társulási tanács ülésén egyes európai uniós barátaink elkezdtek leckéztetni a szerbeket, hogy a kisebbségi jogok területén minek kell megfelelniük, hogy velük szóba álljanak. Akkor jeleztem, hogy a helyzet az, hogy ha itt az asztalnál ülő néhány másik ország fele annyit tett volna európai uniós tagként a magyar nemzeti közösségért, mint a szerbek tagjelöltként, akkor nem lenne ennyi probléma a Kárpát-medencében. Tehát nekünk a szerbeket nagyon kell támogatni. A vajdasági gazdaságfejlesztési program tekintetében semmilyen módon nem tettek keresztbe, ha szabad ezt a profán kifejezést használni, támogatják azt, a két ország közötti gazdasági kapcsolatok soha nem voltak ilyen hatékonyak és fejlettek, a két ország közötti politikai kapcsolatrendszer sem volt ilyen hatékony és a magyar nemzeti közösséghez való hozzáállása sem volt soha ilyen pozitív a szerbeknek, mint jelenleg.

Tisztelt Elnök úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem mondom, hogy a teljesség igényével, de próbáltam felvillantani azokat az intézkedéseket, félelmeket,

fejleményeket, amelyek a legutóbbi, tavaly év végi találkozásunk óta merültek fel. Nyilván nem tudtam beszélni mindenről, mert akkor rabolnám az önök idejét még két napig, amit semmiképpen nem akarok, viszont mindenfajta kérdés megvitatására, elnök úr, készen állok. Úgyhogy köszönöm szépen a képviselőtársaim és az elnök úr türelmét is.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm szépen a miniszter úr tájékoztatását. Most lesz lehetőség a képviselői vélemények, kérdések elmondására.

Mielőtt jelentkezés alapján megadom a szót a képviselőtársaimnak, engedje meg miniszter úr, hogy egy köszönetet tolmácsoljak ön felé. A bizottság munkájában részt vesz két nemzetiségi szószóló is, így Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló. Ő nem tudott a mai bizottsági ülésen jelen lenni, de a tavalyi meghallgatáskor felmerült a Budapest-Szófia légi összeköttetés ügye. Az ő köszönetét szeretném tolmácsolni magyar nyelven azért, hogy idén november elejétől ez a járat beindult és újra van közvetlen kapcsolat Budapest és Szófia között. Ez szószóló kollégánk köszönete.

Petneházy Attila képviselő úr jelezte hozzászólását. Parancsoljon, képviselő úr!

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelettel köszönöm meg miniszter úrnak a beszámolót.

Tegnap éppen a marosvásárhelyi gimnázium ügyében szóltam a parlamentben és azon gondolkodtam azt megelőzően, illetve közben is, amit miniszter úr is felvetett, hogy a környező országokkal a külhoni magyarok szempontjából nyilvánvalóan jóban lenni jobb, mint nem jóban lenni. De láthatjuk ezt a gyászos, ezt az elvtelen támadást, ami a gimnázium ügyében is megmutatkozik, láthatjuk mind a magyar nyelvet, mind a magyar jelképeket érintő és a magántulajdont is érintő román intézkedéseket. Azon gondolkodtam, hogy - miniszter úr szóhasználatával élve - mi az a fajta testtartás, ami még nem mondható erőfitogtatásnak, nem mondható hangoskodásnak. Hiszen, ha nézzük Szlovákiát, Romániával szemben valóban az ember hajlamos azt hinni, hogy Szlovákiában a politikai jó viszony, vagy a stratégiai jó viszony nagy százalékban a migráció szempontjából is pozitívan alakul, és ez valóban azt mutatja, hogy egyes dolgok pozitív irányba mozdulnak, de a miniszter úr által felsoroltak között bőven van olyan feladat, ami még megoldásra vár.

Visszatérve a Romániával való kapcsolatra, valóban az ember elgondolkozik, hogy mi az a negatív szint, aminél már figyelembe kell venni azt, hogy vannak jól működő gazdasági kapcsolataink - mert ez nem kérdés, vannak - és mi az, amikor már fel lehet venni egy esetleges erősebb, egy markánsabb megfogalmazást. Egy egészen konkrét kérdést is feltennék. Nem tudom, kirajzolódik-e bármilyen időpont a tekintetben, hogy Románia mikor kaphatja meg a tagságot Schengen tekintetében. Bocsánat, hogy saját magam vívódásait osztom meg, de talán jó az, hogy belépnek Schengenbe vagy nem jó, az emberben ilyen is felmerül, már bocsánat, hogy ezt így kimondom, de nem véletlenül fogalmazódik meg a kérdés bennem. Így első körben köszönettel ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Köszöntöm tisztelettel miniszter urat, helyettes államtitkár urat. Köszönöm szépen a részletes beszámolót a miniszter úrtól, a részletes és sok esetben igen mélyre ható témafelvetést. Sok

mindenben egyetértünk, van pár dolog, amiben nem. Egy-két reakciót is tennék és még egy-két témát is feldobnék, ha megengedi, miniszter úr.

Az elején annyit hadd mondjak el, bár elmondtam máskor is, de ide is kívánczok, és ez, azt hiszem, mindnyájunk számára világos volt, hogy örömmel látom, hogy a mostani külpolitikai kormányzat és személyesen miniszter úr lényegesen nagyobb figyelmet fordít nemzetpolitikai kérdésekre, mint ahogy azt az elődje tette. Martonyi miniszter úr szívesebben foglalkozott uniós kérdésekkel, relációval és lényegesen kevésbé azzal, hogy mi történik a Kárpát-medencében. Tehát örömmel látjuk, hogy aktívabb szemléletet képvisel a magyar külügy. Az elején picit megijedtem, ha nem veszi rossz néven miniszter úr, egy kicsit Németh Zsoltosan indítottunk a jószomszédi viszony percekig való taglalásával, de örülök neki, hogy itt nem került pont a dolog végére, hanem a végén a miniszter úr belement azokba a kényes kérdésekbe is, amelyekbe a korábbi évek folyamán nem mindig.

Az öncélú hangoskodás és az erőfitogtatás voltak kulcsszavak, amelyeket néha magunkra veszünk, néha meg nem, de szeretnek ránk ilyen jelzőket aggatni, ami ellen mi alapvetően mindig tiltakozni szoktunk, de hozzátesszük, hogy az elmúlt évek során számos esetben kértünk, követeltünk bizonyos konkrét kérdésekben lényegesen határozottabb kiállást a magyar külügytől, mint ami megtörtént. Utalnék főként Romániára, ha már az itt részletesebben terítékre került, mert az az igazság, miniszter úr, hogy nem nagyon sokra mentünk Romániával hat éven keresztül a jószomszédi viszony hangoztatásával. Valahogy mindig úgy tűnik, mintha ez csak nekünk lenne fontos és nekünk kellene ez ügyben gesztust tenni, miközben alapvető fontosságú kérdéseket engedtünk el vagy nem reagáltunk rájuk. Örülök, hogy ez ügyben van egy szemléletváltás és azok a problémák, amelyek most Romániában vannak... Egyébként mindig újabbak és újabbak vannak, mindig elő tudnak állni valami új történettel a régiek mellett.

Most éppen itt van a római katolikus líceum ügye, de továbbra is zajlik a bírságotások, a nemzeti jelképek használata, a kétnyelvű tábla ügye. Éppen itt van, hogy magyar gyerekeket aláznak meg az orvosnál, mert nem beszélnek jól románul. Ezek egész kis egyszerű, hétköznapi történetek. Illetve örülök, hogy miniszter úr felvetette a Szócs-Beke ügyet és örülök, hogy erre is odafigyelnek. Itt azért egy év eltelt, lássuk be és túl sok eredménye nincs ennek a dolognak, ráadásul most jönnek a választások.

A formanyomtatványok ügyére egy reakciót szabadjon! Azért nagy felháborodás volt ebből, hogy miközben elvileg a magyar kormány is, meg a helyi magyar képviselő a nyelvi jogok betartásáért küzd, a közben arról kell értesülni, és ez elég szomorú, hogy bizonyos településeken éppen RMDSZ-es képviselők szavazzák le ezeket a lehetőségeket. Azért hadd utaljak egy nem régiben történt esetre, Koronkára. Egy kistelepülés Marosvásárhely mellett, ahol egy román nemzetiségű képviselő javasolta, hogy az önkormányzat jegyzőkönyvei és a település hírei jelenjenek meg magyarul egy 70-80 százalékban magyar településen. A volt RMDSZ-es polgármester és tanácsos, idézzük a nevét, mert megérdemli, Nagy Mártonnak hívják az urat, leszavaztatta, hogy erre nincs szükség és erre ne költsünk pénzt, meg elég szomorú, ha valaki nem tud románul. Ez elég gyalázat, az ilyen embert ki kell hogy vesse magából a magyar közélet, mert ez szégyent hoz a magyar pártra és a magyar közösségre is. Arra is érdemes tehát odafigyelni, hogy kik jelenítik meg a magyar érdekképviselőt, mert ilyen figurákkal nem biztos, hogy szerencsés.

Utalt miniszter úr a kitiltási ügyemre. Tényleg ez, azt hiszem, nem várt határozott ellenlépés volt a magyar kormány részéről. Azt hadd tegyem hozzá, hogy ezzel együtt is én nem szeretném magamat személyesen Diaconu úrral párhuzamba állítani. Azt hiszem, ha valaki nagyon-nagyon mélyen el akar mélyedni a politikai

múltamban és nyilatkozataimban, közelítőleg sem fog semmi olyat találni, amit Diaconu úr bármilyen álmos reggelen kiír a Facebookra unalmában a magyarokkal kapcsolatban.

Románia kapcsán két kérdést hadd tegyek fel, bár ez Ukrajnára is vonatkozik. Az amerikai választásokról nem beszéltünk, de ez érinti a régióinkat és ennek lehetnek a magyar közösségek szempontjából is relációi. Mire számíthatunk ez ügyben, miniszter úr? Ukrajna és Románia az, ahol - hogy fogalmazzak finoman egy nyilvános ülésen - meglehetősen erős az amerikai jelenlét mindenféle szinten. Várható-e az, hogy ez gyengülni fog, és ha igen, ennek magyar nemzeti szempontból milyen hatásai és következményei lehetnek?

A másik, amit most mondok először, de jelzem, hogy a következő másfél évben vissza fogok térni erre a kérdésre, hogy jó idejében szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a románok valami egészen elképesztő ünneppsorozatára és nemzetközi propaganda-hadjáratra készülnek 1918 kapcsán. Egész Európa tele lesz azzal, hogy száz évvel ezelőtt mi történt és micsoda nagyszerű dolog volt a román egyesülés, és hogy a magyarok hogy elnyomták annak idején a szegény románokat stb. Egész érdekes vonalat kezd ez már most vetni egyébként, hiszen a román politikusok már most elkezdtek azzal presszionálni az RMDSZ-t, hogy bíznak benne, majd ők is ünnepelni fogják és számukra is nagyszerű dolog ez az egyesülés. Tehát jó lenne, ha majd Magyarországnak, a magyar külügynek, illetve ez a nemzetpolitikára is vonatkozik, a megfelelő válaszai erre meglennének majd.

Ami Délvidéket illeti, kétségkívül egyértelműen pozitívak azok a változások, amelyek történtek és tényleg látható, hogy lényegesen jobbak a kormányközi kapcsolatok, mint voltak. Probléma azért itt is van. És most a világért nem szeretnék utalni belpolitikai vitáinkra Alaptörvény-módosítás kapcsán, de ha már betelepítésről beszélünk, nagyon kérem miniszter urat, hogy figyeljen oda a magyar külügy arra, ami a koszovói albán cigányok betelepítésével zajlik. Koszovói albán anyanyelvű muszlim cigányok betelepítése zajlik délvidéki magyar falvakba a szerb állam hallgatólagos jóváhagyása és egy-két helyen segítése mellett. Most nem akarom ecsetelni, hogy milyen nemzetközi egyezményekben és alapvetően a magyar érdekekbe hogyan ütközik. Ez ügyben mit tudnak tenni vagy mit tettek eddig?

A VMSZ-ről szó volt. Van elég sok kritikánk a VMSZ-szel szemben, ezt sokszor el is mondjuk. Az utóbbi időben talán kicsit kevesebbszer. De szeretném jelezni, hogy fontosnak tartjuk azokat a lehetőségeket, azokat a tisztségeket, amelyeket a VMSZ be tud tölteni, de szeretném jelezni, hogy azt elfogadhatatlannak tartjuk, hogy szerb szélsőségesekkel legyenek koalícióban, és nem a Haladó Pártról beszélek. Az is felvet kérdéseket egyébként. De azt határozottan elfogadhatatlannak tartom, hogy egyes településeken, így például Zomborban vagy máshol is a Vajdasági Magyar Szövetség koalícióban kormányoz Šešelj pártjával. Ez meglehetősen nehezen magyarázható szerintem.

A Felvidék esetében - és itt hadd térjek vissza a román jószomszédi viszonyhoz - tényleg nem sokra jutottunk ezzel hat év alatt. Bízom benne, hogy a szlovák-magyar kapcsolatok sem fognak erre a sorsra jutni. A miniszter úr kiemelte, hogy korrekt politikai együttműködés van, vagy régóta a legjobb az együttműködés. Tényleg azt várjuk, hogy világosan azokat a kérdéseket vessük fel, amelyekben valami eredményt el lehet érni, mert túl sok előrelépés az elmúlt hat évben nem volt, ha összességében nézzük. Pár konkrét ügyet a miniszter úr felsorolt. De vannak azóta újabbak, ilyen apróságok, mint például most a Márai Sándor Gimnázium átnevezésének ügye Kassán, az ottani magyar nyelvi gimnáziumot akarják felsőbb nyomásra átnevezni, átneveztetni, ott mindenki tiltakozik már ellene. Azt hiszem, ez egy olyan ügy, amire érdemes odafigyelni.

Kárpátalja kapcsán a legfontosabb, amit felírtam magamnak, a nyelvtörvény, és örülök, hogy ezt miniszter úr is említette. Annál is inkább képviselőtársaim, mert ma van a Magyar Szórvány Napja, már csak azért is nagyon ide kívánczok ez a kérdés, hiszen arról szól ez a módosítás, hogy most már nem garantálják az anyanyelvi oktatást, hanem csak joga van hozzá a magyar gyerekeknek, ráadásul csak a többen lévő területeken. Említette ön is, hogy ez kérdéses, hogy határozzuk meg. De ez valóban a szórványban élő magyar oktatás végveszélyét jelentheti.

Külön szeretném a miniszter úrnak megköszönni, ez őszintén elképzelhetetlen lett volna néhány évvel ezelőtt, hogy ellenzéki politikusokat ért jogsértő lépésekkel egyáltalán foglalkozni hajlandók. Ezt tényleg fontosnak tartom és nagyra értékeljük a magunk részéről. Egyébként Vona Gábor elnök úr, Morvai Krisztina és még jó néhányan mások is rajta vannak tudtunkkal ezen a tiltólistán, meg mindenféle olyan személyek, akik hozzánk közel állnak, vagy inkább az ukrán hatóságok hozzánk közel állónak gondolják. Ez nem mindenki esetében van így egyébként, ott annyira nem működik mégsem jól az SZBU, hogy pontosan tudja, milyenek a viszonyok a mi házunk táján.

Említette miniszter úr az útépitések ügyét. Csak egy halk megjegyzésem lenne ezzel kapcsolatban. Azért erre érdemes jól és alaposan odafigyelni és előkészíteni, mert bizonyos üzleti körök fantáziáját már megmozgatta Kárpátalján, hogy szó van ott útépitésekről. Erre érdemes odafigyelni, hogy tényleg a legmegfelelőbb módon és költségekkel történjen meg ez.

A gazdaságfejlesztésről végül még annyit hadd mondjak, hogy ez egy olyan történet, nagyon régóta képviseljük ezt az álláspontot, amelynek hangsúlyosabban meg kell jelennie a kül- és nemzetpolitikában. Nagyra értékeljük mind Kárpátalja, mind Délvidék viszonylatában - és tényleg sokszor elmondtuk -, nagyon jónak és helyesnek tartjuk ezeket a kormányzati lépéseket kiegészítve az egyéb más, jellemzően kárpátaljai magyarságot segítő egyéb kormányzati programokkal, segélyekkel, fizetésekiegészítésekkel. Ez egy eléggé rosszul indult történet volt, utalok a délvidéki listaügyre ezzel kapcsolatban. Ezzel kapcsolatban nekünk is komoly kétségeink és félelmeink voltak. Múlt héten megkaptuk a meghívót, hogy miniszter úr érkezik látogatásra, akkor én kértem, hogy erről szeretnék bővebb felvilágosítást kapni. Szeretném is megköszönni miniszter úrnak és munkatársainak, hogy múlt hét végén fogadtak és tényleg nagyon sok időt rám szánva nagyon részletesen ezt az ügyet végigtárgyaltuk. Tájékoztattak arról, hogy a gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos pályázatok kiírása, meghirdetése, ügyintézése és minden más hogyan fog zajlani és milyen biztosítékok vannak ebben arra vonatkozóan, hogy lássuk azt, hogy a külügynek kevésbé áll szándékában adott esetben a nemzetpolitikai kormányzat gyakorlatát folytatni a pályázati pénzek megítélése tekintetében, hogy picit próbáljak udvariasan, de azért egyértelműen fogalmazni. Úgyhogy köszönöm szépen ezt a segítséget, ez némileg megnyugtatóan hatott ránk. A kérdésre azért természetesen odafigyelünk a jövőben is mindenféle szempontból, de valóban úgy látjuk, hogy ez egy jó irány és valóban alapvetően az a szándék mozgatja, aminek egy ilyen kezdeményezést mozgatnia kell.

Még egyetlen egy ügy és bocsánat, ha kicsit hosszú a felszólalásom. A külképviseletek tekintetében, itt visszakanyarodok az első gondolatomhoz, örömmel láttuk és tapasztaltuk, vagy találkoztam én magam is több olyan külképviseleti kollégával, aki... *(Pillanatnyi szünetet tart.)* Bocsánat miniszter úr, nem tudom a pontos tisztséget. Nemzetpolitikai referens vagy valami ilyesmi. *(Szijjártó Péter: Nemzetpolitikai összekötő diplomata!)* Köszönöm szépen. Tehát egy olyan személy a kiemeltebb külképviseleteken, akinek kifejezetten az a dolga, hogy az adott magyar közösségekkel foglalkozzon. Ezt mindenképpen jó iránynak tartom, és biztatnám a

miniszter urat arra, hogy ezt a rendszert kicsit terjesszük ki, mert lenne még egy-két olyan követség vagy konzulátus, ahol érdemes lenne ilyen kollégákat alkalmazni. De mindenképpen jónak tartom, hogy a Kárpát-medencén kívül a nyugati országokban lévő magyar közösségek felé is kicsit nagyobb odafordulás van a külügy részéről.

Itt vetnék fel még egy ügyet, picit inkább talán csak tájékoztató jelleggel, de kérve miniszter úrnak is a közbenjárását ez ügyben, ha tud. Bizottsági ülésen is többször beszéltünk arról és mi magunk is találkoztunk, Pánczél elnök úr is, Potápi államtitkár úr is olyan külföldi magyar szervezeti vezetőkkel, akik oktatást szerveznek, vasárnapi oktatást, nyelvoktatást. Sőt nem nyelvoktatást, bocsánat, hanem gyakorlatilag rendes magyar oktatási rendszer van most már sajnos, ezt kell mondanom, kiépülőben Nyugat-Európában, amit érdemes lenne valamilyen módon összefogni Magyarországról, segíteni, illetve az elvégzett tananyag elismertetését valahogy Magyarországon megtenni. Ez ügyben már van gondolkodás a nemzetpolitikai államtitkárságon, erről tudok, de azt hiszem, ezzel kapcsolatban a külügy is tudna segítséget nyújtani, hogy azok a gyermekek, akik ezekben a közösségekben vannak, bizony oktatásban részesülni tudjanak és adott esetben ezt Magyarországon is el tudják ismerni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Más? *(Kiss László jelentkezik.)* Kiss László képviselő úr!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Nagyon köszönöm ezt a beszámolót, kicsit szokatlan is volt számomra a többi miniszter beszámolójához képest, hogy valóban sorra vette azokat az ügyeket, amire én biztosan rákérdeztem volna. Ezzel kis időt megspórolt, mert nyilvánvalóan ezen most nem megyek át, legyünk ennyire udvariasak, ha egyébként ennyire őszinte is volt.

A vitánk éppen ezekben a kérdésekben van. Ugyanis, ahogyan korábban is elmondtuk, a Magyar Szocialista Párt szerint nyilván nem öncélú kardcsörtetésre van szükség, hanem arra, hogy a valóban fontos ügyeket is napirenden tartsa a magyar diplomácia. Én nem kérdőjelezem meg azt a szándékot a külügy részéről, hogy ezeket a kérdéseket megoldjuk, azonban mégis azt látjuk, hogy nem sikerül. Nem túlzás azt állítani, hogy hatvan éve már az éppen hatalmon lévő politikai közösség mindig úgy akar ezekhez a kérdésekhez hozzáállni, hogy próbáljunk meg azokban az ügyekben haladni, amikben lehet és abbéli reményét mindenki kifejezi, hogy majd az együttműködés kovásza megsüti ezt a kenyeret, és a végén a problémák megoldódnak. Azonban azt kell látni, hogy ez nem nagyon működik. Ebben továbbra is szkeptikus vagyok, mert nem látom a jelentős sikereket. Persze erre lehet azt mondani, hogy amíg van egy kudarc, addig egy ellenzéki párt mindig a kudarcokról beszél és nem a sikerekről, de azt láthatjuk, hogy itt akár, ha tetszik, kormányokon túl ívelő problémákról beszélünk. Arról beszélünk, hogy a magyar politika, a magyar politikusok képtelenek voltak megoldani ezeket az ügyeket és a határon túli politika, a határon túli politikusok is képtelenek voltak, már a szerb, a román stb. partnerek képtelenek voltak megoldani ezeket az ügyeket.

Nagyon igaza van a miniszter úrnak, amikor arról beszél, hogy persze, ezeket a nehéz ügyeket nehéz úgy megoldani, ha csak mi akarjuk, hiszen nyilván nem úgy lesz egy szlovák állampolgársági törvény, hogy Magyarországon fogadják el, ezt a szlovák parlamentnek kell elfogadnia. Valóban jó példa Szerbia esete, ahol, úgy tűnik, valamilyen szinten legalábbis belátták, hogy egyfajta megbékélési politikát kell folytatni és a magyar kormány is partnere volt ennek a politikának, ezért - mondjuk

ügy - egy kölcsönös gesztuspolitikát gyakorolt. Úgy gondolom, ez egy jó út, ez egy jó irány.

Ha már a pozitívumokról beszélünk, az, hogy a vegyes bizottságok több év kihagyás után újra valamilyen szintű működést kezdenek el, az is mindenképpen siker, úgy gondolom. Érdeemes lenne elgondolkodni azon, hogy Kalmár urat meghallgassa a bizottság külön a vegyes bizottságok tevékenységéről, ezt elnök úr felé fordulva mondom, annál is inkább, mert egyébként a tavalyi meghallgatáson a miniszteri biztos egy kimerítő és korrekt, jó beszámolót tartott a vegyes bizottságok kezdeti munkájáról. Nem biztos, hogy ezt most kellene részleteiben lefolytatni, de talán a bizottságot érdekelhetné egy ilyen dolog is, úgy gondolom. Mindenképpen sikernek tartom, hogy ezek vannak. Akkor is sikernek tartom, ha például Szlovákiában ezek az ügyek, amelyekről beszélünk, jórészt megoldatlanok.

Egy évvel ezelőtt Malina Hedvig ügyét hangsúlyosan említettem és nagyon örülök, hogy ebben elmozdulás látszik. Nincs kétségem, hogy ha egy korrekt bírósági eljárás történik ebben az ügyben, akkor ez nemcsak jogot, hanem igazságot is fog szolgáltatni. Azonban az a helyzet, hogy azok a feszültségek és gócpontok, amelyek mind Szlovákia, mind Ukrajna, mind Románia ügyében látszódnak, azok egyébként egy normális európai ország normális ügymenetében nem képzelhetők el. Tehát most arról beszélünk, hogy egy adott ország az állampolgárát megfosztja az állampolgárságától, ha egy másik állampolgárságot felvesz. Ez nem egy európai megoldás. Arról beszélünk, hogy a szlovák állam nem teszi lehetővé azt, hogy magyar nyelven a menetrend elérhető legyen. Ez pitiánerség, ez nem az a kategória, amire azt lehet mondani, hogy igen, szlovák nemzetpolitikai megfontolások állnak a dolog mögött. És Romániában is értjük, amiről azt mondta miniszter úr, hogy nehezen érthető, hogy a diplomata státusok körül mi van és a kolozsvári magyar intézet megnyitása kapcsán mi van. Ezt én is nehezen értem, mert valóban a román fél a viszonyosság elvére hivatkozva azt mondja, hogy ahány akkreditált diplomata van Magyarországon, annyi legyen Romániában is. Miközben nyilván mi azt mondjuk, hogy ha akarnak, akkor nyissanak öt román intézetet Magyarországon és semmi probléma nincs ezzel. Csak a másik oldalról azt is lehet mondani, hogy ez nem normális álláspont.

Ezeket mind-mind csak azért tartom fontosnak leszögezni, mert nem értem, hogyan lehet viszonylag jó viszonyról beszélni akkor, amikor időnként a józan ésszel ellenkező, vagy ha tetszik, bornírt feszültségekről van szó. Úgyhogy kérem, ne vegye túlzott álradikalizmusnak, amikor arról beszélek, hogy ezeket az ügyeket meg kellene oldani, mert ezek valóban olyan ügyek, amelyek döbbenetesek, hogy vannak Európában. Nagyon fontosak azok a sikerek, amelyeket elértünk. Nagyon fontos az a fajta külgazdasági aktivizmus, amit a minisztérium képvisel. Ha még nem is értek egyet ezzel az iránnyal, ettől függetlenül ne tagadjuk, hogy valóban ilyen gazdasági sikerek vannak. De abban erősen kételkedem, hogy ezek nemzetpolitikai sikerek is lennének. Ebben van a vitánk nyilvánvalóan.

Nagyon köszönöm a tényleg beavató tájékoztatást a gazdaságélénkítő programokról. Köszönöm azt is, hogy a beszámolója elején azzal kezdte, hogy mi az, amivel mindenki egyetért. Mert valóban arról van szó, hogy valamennyi parlamenti frakcióval rendelkező párt ma Magyarországon úgy gondolja, hogy a szülőföldjén kell boldogulni azoknak a magyaroknak, akiket a sors és a történelem szeszélye a határainkon túl sodort. Ez az alapja, azt gondolom, mindegyik politikai párt programjának ezen a területen. Az MSZP is azt gondolja, hogy a Kárpát-medence egy közös gazdasági tér és ebben, ha tetszik, illeszkedik a mi álláspontunkhoz az, amit a fejlesztések terén a kormányzat csinál. Nagyon szeretnénk, ha az a transzparencia, ami most látszik ezekben a fejlesztésekben, továbbra is megvalósulni látszana és még

az árnyéka sem merülne fel annak, hogy bármiféle szubjektív döntések határoznák meg a pályázatok kapcsán azt, hogy ki nyer és ki nem. Azt gondolom, hogy Magyarországon azért ez a gyakorlat még nincs így, de örülök, ha a Vajdaságban és Kárpátalján az látszik, hogy erre komoly törekvés van. Vagy legalábbis most úgy látszik, hogy komoly törekvés van.

Persze, kérdés az, hogy mikor lehetünk elégedettek. Mert soha sem lesz az az állapot, amikor azt mondjuk, hogy egyetlen vitás kérdés nincs semmilyen országgal és megvalósult a Kánaán. De úgy gondolom, valamiféle minimumtörekvést azért meg kell tenni. Mert azt értem, hogy a korábbi külpolitikához képest, mondjuk, Martonyi miniszter úr tevékenységéhez képest az egy előrelépés, hogy legalább felírjuk a problémákat, amiket nem tudunk megoldani, de azért azt tudjuk, hogy ezzel még sokkal nem lett jobb a helyzet. Nagyon sok olyan probléma van, amely egyébként valóban a magyar kormányzat hathatós tevékenységével meg is oldható.

Szávay képviselőtársam állandóan ezzel jön, és most csodálkozom is, hogy elfelejtette elmondani (*Szávay István: Na!*) az OTP... (*Szávay István: Ja, tényleg!*) Ugye? Az OTP ügyét. A magyar nyelvet nem annyira alkalmazzák az erdélyi területeken. Ez azért elég durva (*Szávay István közbeszólása.*) és a MÁV-nál sem igen, mondja képviselőtársam. Arra ügyeljünk, hogy ha valóban vannak olyan magyar vállalatok, amelyek hála jó istennek, akkorák és annyira sikeresek, hogy átnyúl a tevékenységük a határon, akkor a határon túl is a magyar nemzeti érdekeknek is megfelelően tevékenykedjenek. Én nem hiszem, hogy az OTP pénzügyi profilját jelentősen rontaná, ha egyébként magyarul is elérhetőek lennének a szolgáltatásai Erdélyben. És akkor zárójelet nyitok: egyébként szerintem a magyar településeken elvárható is lenne, hogy elsősorban magyarul történjen ez a dolog. Megmondom őszintén, nem tudom, hogy ez jó út-e, de van-e annak akadály, hogy a magyar kormányzat elektronikus felületen magyar nyelven elérhetővé tegye a szlovák vasúti menetrendet. Nem várom miniszter úrtól, hogy erre a gerilla hadjáratra feltétlenül igent mondjon, de elképzelhető-e esetleg ez, amikor így tesszük elérhetővé ezt az információt, amit a szlovák vasúti társaság érthetetlen módon magyar nyelven titkol. Van-e valami távlati elképzelés arra vonatkozóan, hogy azokat az ügyeket, amelyekről beszéltünk - nyelvtörvényt például, de nem akarom elmondani ezeket újra -, milyen formában, milyen távlatban, milyen belátható kereten belül próbáljuk a megoldás szintjére eljuttatni.

Köszönöm, hogy meghallgattak, körülbelül ennyit akartam most erről mondani. Összességében nagyon pozitívnak éreztem a hangnemet és őszinteséget ennek a beszámolóknak, amit mindenképpen megköszönök.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szászfalvi László alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm miniszter urat és helyettes államtitkár urat. Nagyon köszönöm miniszter úrnak a tartalmas beszámolóját. Úgy foglalthatnám össze, hogy példátlan mennyiségű és minőségű munkát végeztek az elmúlt évben a miniszter úrral élen a minisztérium munkatársai és ez a nemzetpolitika területére is kisugárzik hála istennek és együtt van nagyon jól a külügy és a nemzetpolitika területe. Köszönöm azt is, hogy ilyen aktív miniszter úr, néha Magyarországon is láthatjuk, bár óvnám attól, hogy ez aktivizmusba csapjon át. Egy teológiai professzorom kifejtette a kettő közötti különbséget. Tehát azt gondolom, nagyon fontos és nagyon jó aktív tevékenységet folytat a miniszter úrral az élen a minisztérium és rajta tartja az egyik szemét a Kárpát-medencei egységes magyarság életén, megmaradásán és jövőjén.

Tekintettel az előrehaladott időre, egyetlen egy témára szeretnék kitérni, ez pedig a horvát-magyar kapcsolatok. Tekintettel arra, hogy az egyéni választókerületem egyik határvonala a horvát-magyar határ, annak is nagy része a Dráva nevű nagyon szép folyónk. Köszönöm szépen miniszter úrnak azt az előrehaladást és előrelépést, ez egy év óta már egy komoly előrehaladás, hogy az Őrtilos-légrádi határátkelőhely talán-talán most már úgy néz ki, hogy zöld utat fog kapni. Szeretném felhívni a figyelmet arra is, hogy ott van több kezdeményezés kompátkelő létesítésére. Ez is egy fontos szelete lenne a jövőképek, és gondolom, miniszter úrnak egy nagyon fontos stratégiája, hogy lehetőség szerint minél közelebb legyenek egymáshoz a határátkelőhelyek abban a térségben is.

Azt is szeretném kiemelni, hogy nemcsak a horvátországi magyarok, hanem a magyarországi horvátok számára is rendkívül fontos a kétoldalú kapcsolatok erősítése, bővítése, felturbósítása, ha lehet így fogalmazni. Nagyon nagy nyitottsággal és reménységgel várnak a Dráva-menti horvátok is arra, hogy a két kormány együttműködése szoros legyen és valóban meg tudjon indulni a határon átnyúló konkrét projekteknek nemcsak a kidolgozása, hanem megvalósítása is. Egy szóval: felgyorsuljanak ezek a két oldalról megfogalmazódott projektjavaslatok, amelyek már hosszú évek óta várnak arra, hogy tulajdonképpen zöld utat kapjanak, illetve elkezdődhessenek. Itt nyilván nemcsak beruházásokról van szó, hanem az átjárásról a két ország között, ami nagyon-nagyon fontos nyilván a magyarországi horvátok, illetve a horvátországi magyarok számára is. Ezért szorgalmazom, hogy ezeket a határátkelőhelyeket a lehető leggyorsabban meg kellene indítani, illetve a hozzá vezető infrastruktúrát, utakat és egyéb kiegészítő infrastruktúrát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. Dunai Mónika képviselő asszony!

DUNAI MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Valóban az idő eléggé előrehaladott, úgyhogy igyekszem én is csak a leglényegesebbeket kiemelni abból, amit a miniszter úr elmondott.

Egyrészt részemről is nagy köszönet és jóleső érzés illeti a miniszter urat és a tevékenységét, valamint az egész minisztérium és a diplomáciában dolgozó munkatársak munkáját.

Jó látni, hogy a minisztérium a magyar érdekeket képviseli itthonról a nagyvilágban. Ez a mai beszámolóból is kiderül, de nemcsak a mai beszámolóból, hiszen ha csak ebből derült volna ki, akkor ez azt jelentené, hogy csak beszélünk róla, tehát valóban abból a hosszú tevékenységből, amelyet az elmúlt két évben követhettünk akár bizottságokban, akár a médiából, akár konferenciákon és egyéb értekezleteken, az valóban ezt jelenti és jelzi számunkra. Azt is jó látni, hogy nemcsak a magyar állampolgárok érdekeit, hanem a határon túliak érdekeit is képviseli. A diaszpóráról ma kevesebb szó esett, de gondolom, és úgy látom, hogy ugyanígy a diaszpórában élő magyarok érdekeit is képviseli a minisztérium. Úgy látom, zászlójára tűzte, hogy semmiféle hátrány ne érje a magyarokat, a magyar állampolgárokat, vagy a magyar kisebbségben élőket szerte a világban, bárhol is éljenek. Azt is megnyugtató volt hallani és figyelemmel kísérni, hogy nemcsak a gazdasági kérdéseket helyezi a minisztérium munkájának középpontjába, hanem a kultúrát, az oktatást is. A mai bizottsági ülésen részletesen hallhattuk azt a szezletet is, amelyet a nemzetpolitikában fejtenek ki.

Azt javaslom tisztelettel a bizottságnak, hogy a következő ülésen fogadjunk el egy olyan szöveget, állásfoglalást, felhívást az Európai Parlament képviselőinek, amelyben a nyelvhasználati kérdésekre hívjuk fel a figyelmet újfent mi, a bizottság tagjai. Nyilván nem a mai ülésen, hiszen ennek a szövegezésére kell kis időt

fordítanunk. Örömmel hallottam, hogy ellenzéki képviselők, kormánypárti képviselők is a nyelvhasználat kérdésében egységes álláspontot képviseltünk. A Jobbik és a Fidesz eddig is ezt tette, de örömmel hallottam, hogy Kiss László az MSZP részéről is ugyanilyen fontosnak találta. Azt gondolom, nem lenne haszontalan, ha egységesen minden párt, minden frakció bevonásával megszövegeznénk egy olyan javaslatot, amelyet eljuttatunk tehát az Európai Parlament képviselőinek kérve azt, hogy újfent foglalkozzon ezzel a témával. Ugyanis, ahogyan elhangzott, összeegyeztethetetlen az, hogy az Európai Unió nem tesz sok mindent azért, hogy nekünk segítséget nyújtson, a minisztériumnak segítséget nyújtson ebben a tevékenységében. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Van-e más kérdés, hozzászólás? *(Szávay István jelentkezik.)* Egy mondat Szávay képviselő úr.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Bocsánat, hogy még egyszer visszakértem a szót, egy fontos dolog elmaradt Románia kapcsán.

A Szentatya Romániába fog látogatni 2018-ban, ráadásul a nagy egyesülés évében. Nagy volt a csalódás Erdélyben korábban, amikor II. János Pál Romániában járt, Bukarestben találkozott és megölelgették egymást a volt szekus pátriárkával, de az erdélyi katolikus magyar hívekkel nem találkozott. Jelen állás szerint Ferenc pápa sem tervezi ezt. Ha már a miniszter úr vatikáni látogatása szóba került, erre szeretném felhívni a figyelmet, hátha még van mozgástér 2018-ig ezzel kapcsolatban.

Másrészt egymondatos reakciót szabadjon tenni Kiss László képviselő úr felvetetésére. Beszél az OTP-ről. Azért szeretnék erre ráerősíteni és nagyon határozott lépésekre kérni miniszter urat, mert a gazdaságfejlesztési terv forrásainak egy jelentős része az OTP-n keresztül fog menni. Tehát igenis nagyon komoly profithoz fog jutni az OTP ezeknek a forrásoknak a kezelésével. Mint ahogy komoly profithoz jut az oktatás-nevelési támogatások 4 és fél milliárdjának a kezelésével is. Ha ezt összeadjuk, ebből legyen már annyi pénze az OTP-nek, hogy hajlandó végre a magyar lakta városokban kétnyelvű feliratokat rakni, és nem románra és angolra gondolok, amit lehet látni. De nem is angolra, horvátra, ami van Eszéken is, hogy ne soroljam a többit. Tényleg tarthatatlan, hogy évek óta erre újra és újra visszatérünk. Legyenek magyar feliratok és legyenek magyar alkalmazottak, bőven kap most pénzt az OTP, hogy ezeket a fejlesztéseket meg tudja tenni. Kérem a miniszter urat, hogy ez ügyben legyen határozott. Ezek után azért lehetne elmozdulást elérni. Köszönöm szépen és bocsánat még egyszer az ismételt szókérésért.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Van-e a bizottság részéről más kérdés, vélemény. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, nekem is engedjenek meg nagyon gyorsan egy-két kérdést.

Először is szeretném megköszönni magam is miniszter úrnak a lendületes és újszerű tájékoztatását és azt, hogy valóban nemzetpolitikai közös ügyeinkre célzott. Egy rövid kérdést engedjen meg. Talán a napokban történt meg a Balassi Intézet beolvadása a minisztériumba. Én inkább jó véleményeket hallottam a Balassi Intézet külképviseleteiről, mintegy kulturális, nyelvi nagykövetekeként dolgoznak szerte Európa és a világ nagyvárosaiban. A jövőjükéről szeretnék érdeklődni. Hasznosnak tartom azt, hogy akár Zágrábban, Bukarestben, Belgrádban vagy akár távolabb, Helsinkiben, Prágában és más európai nagyvárosokban ez az intézet működik. A kérdésem az, hogy mi lesz az ő jövőbeni sorsuk, feladatuk. Ez nemzetpolitikai szempontból is fontos.

Szeretném megerősíteni azt, amit Szávay képviselő úr felvetett a vasárnapi iskolákkal kapcsolatban. Egyébként képviselő úr beszélt arról, hogy ma a Magyar Szórvány Napja van. Két nappal ezelőtt, vasárnap meg a Magyar Nyelv Napja volt. Ennek kapcsán előkerült sok fórumon, több rendezvényen az, hogy igazából a nyelv az, ami megtart minket és igazán attól vagyunk mi magyarok. Különösen a távoli diaszpórában, legyen ez a nyugat-európai, vagy észak-európai diaszpóra, rendkívül sokat jelent a magyarságban való megmaradásban az, hogy az anyanyelv nemcsak otthon a család nyelve, hanem ki lehet vele lépni egy közösségbe, legyen az egy vasárnapi iskola, óvoda vagy cserkészmozgalom. Különösen minden segítséget és elismerést megérdemelnek azok a szülők, akik legyenek Dublinban, Stockholmban vagy Clevelandben, az egész heti munka után még veszik a fáradságot arra, hogy szombaton vagy vasárnap autóba üljenek és elmenjenek a gyerekekkel ezekbe a vasárnapi vagy szombati óvodákba, iskolákba. Létezik egy modell, a konzuli modell, talán Münchenben működik, de én a pontos működési szisztémáját nem ismerem. Lehet, azon érdemes lenne elgondolkodni, hogy a nagykövetség intézményén keresztül ez a konzuli modell hogyan lenne átültethető Európa más nagyvárosaiba is, ahol diplomáciai külképviseletünk működik. Nagy igény volna erre, különösen a legmodernebb kori diaszpórákban, a most külföldön munkát vállalók körében.

Nagyon szépen köszönöm miniszter úrnak, hogy olyan részletesen kitért a gazdaságélénkítő programokra, mert valóban ez a nemzetpolitikában is egy kvázi irányváltás, hogy a szülőföldön megmaradni csak úgy lehet, ha ott dolgozni is lehet. Így lehet ott helyben maradni és boldogulni. Ezért volt jól eső azt hallgatni, hogy hányan használják arra ezt a gazdasági segítséget, hogy például földet vásárolnak, hiszen az mindenképpen egy záloga annak, hogy a jövőben is ott képzelik el a szülőföldön az életüket. Köszönöm szépen a részletes számokat a sikeres pályázatokról. Az is szerencsés dolog, hogy a gazdaságélénkítő csomag nemzetpolitikai oldalán párhuzamosan működnek tematikus évek, hiszen legutóbb a fiatal külhoni vállalkozók éve párhuzamosan együtt fut ezzel és ezek egymást erősítik. Ez mindenképpen jó dolog.

A kérdésem arra vonatkozik, hogy arról vannak-e valamilyen ismereteink - mert azt most miniszter úrtól pontosan hallottuk, hogy hány pályázat volt -, hogy a 12 és fél milliárd forint kárpátaljai forrásból, a 20 milliárd délvidékiből már mennyi került kiosztásra. E mellé van egy kedvezményes hitelcsomag is. Azt vajon igénybe veszik-e a pályázók? Tehát a Délvidéken a 20 milliárd mellett van egy 30 milliárdos kedvezményes hitellehetőség is, a Kárpátalján meg a 12 és fél milliárdhoz, ha jól emlékszem, 20 milliárd. Az is egy fontos dolog tehát, hogy olcsó hitelhez is jussanak az elszakított országrészek magyarjai. Köszönöm szépen, ezek lennének a kérdéseink és a véleményeink. Tisztelettel várjuk miniszter úr reakcióját.

Szijjártó Péter válasza

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Elnök úr, nagyon szépen köszönöm a lehetőséget és köszönöm a bizottság tagjainak a kifejezetten korrekt hozzászólásait.

Talán itt ragadnám meg a lehetőséget, hogy az első felvetésre reagáljak, mert Szávay képviselő úr volt kedves azt mondani, hogy még ha ellenzéki felvetésre is érkeznek magyarokkal kapcsolatos ügyek, akkor a minisztérium foglalkozik ezekkel. Ezt a magam részéről természetesnek gondolom, már persze megértem azt, aki az eddigi politikai pályámból nem arra következtetett, hogy adott esetben ilyen lesz a hangvétel, de azt komolyan gondolom, hogy a külpolitikában, ha elhagyjuk az országhatárt, akkor magyarok vagyunk. Ezért is támogatom minden olyan vállalatot, amelyek köztudomásúlag nem a velünk rokonszenvező üzletemberek tulajdonosi

körébe tartoznak. Ezért soha nem gördítettem akadályt olyan diplomaták kinevezése elé, sőt néha még inspiráltam is, akik egyértelműen ellenzéki kötődésűek, mert azt gondolom, hogy ez így normális.

Az más kérdés, hogy számomra meglepő módon egyébként, amikor ilyenek kiderülnek, akkor valahogy az értelmezési keret mintha nem az lenne, hogy ez így normális. Márpedig az önök érdeklődési körébe tartozik a főkonzulátusunk Kolozsváron, ezt Mile Lajos vezeti, aki az előző ciklusban LMP-s parlamenti képviselő volt. Vagy Ertsey Katalin, hogy egy szintén nagyon jelentős parlamenti képviselőt mondjak, Prágában beosztott diplomataként szolgál. Mindannyian hallhattunk arról, hogy ezen kívül is vannak bőven olyan kinevezések, amelyek hol ellenzéki, hol kormánypárti parlamenti képviselőkhöz kötődnek. De csak azért, mert mondjuk Grüber Attila fideszes parlamenti képviselő volt, szerintem abból nem következik, hogy rossz canberrai nagykövetség lenne. Vagy Pálffy István KDNP-s parlamenti képviselő volt, de ebből nem kéne hogy következzen, hogy rossz dublini nagykövet. Vagy adott esetben, azért mert valaki az előző kormány liberális gazdasági minisztere volt, miért ne kéne támogatni az ő tulajdonosi körébe tartozó cégeket is ugyanúgy külföldön, mint a nem liberális hozzáállású embereket. Csak azt akarom mondani, hogy ezt én természetesnek veszem, és ha ez után is jön megkeresés akár kormányzati vagy ellenzéki oldalról, azt ugyanúgy végre fogjuk hajtani, mert mi Magyarországnak vagyunk a Külgazdasági és Külügyminisztériuma és nem a Fideszé, a Jobbiké vagy az MSZP-é. Nagyon remélem, hogy az eddigi tevékenységünkkel azt alá tudtuk támasztani, hogy erről nemcsak dumálunk - már elnézést -, hanem ezt tényleg így is gondoljuk, én magam legalábbis személyesen egészen biztosan, de ahogy volt egy-két visszajelzés, úgy látom, azért ebben van valamifajta egyetértés.

Itt szólnék a pályázatok ügyéről is. Köszönöm szépen az elismerő szavakat. Nagyon fontosnak tartom, hogy ez átlátható legyen, mert ez egy nemzetpolitikai és nemzeti politikai kérdés is egyúttal. Nagyon nem szeretném, ha ezt bármifajta titkosságnak, vagy összekacsintásnak a szele lengené be, mert az nagyon hátrányos lenne, és azok dörzsölnék a markukat, akik ellenérdekeltek abban, hogy ezek a magyar nemzeti közösségek megsegítésére szolgáló pályázatok sikertelenek legyenek, szóval ellenérdekeltek abban, hogy sikeresek legyenek, abban érdekeltek, hogy ne legyenek sikeresek. Vannak ilyen politikai erők határon túl bőven. Ezért nem zárom ki azt sem, hogy lesznek áskálódások, kísérletek. Ezért azt az ajánlatot szeretném tenni önöknek, hogy a bizottság tagjai számára bármikor korlátlanul mindenfajta betekintési lehetőség rendelkezésre áll. A pályázatokba, az elbírálásukba és abba, hogy kik az elbírálók. Szávay képviselő úr említette ezt, ő volt már a minisztériumban, végignézett mindent. Mindenki számára él ez a felajánlás. Mindenhol minden esetben civil szakértőket bízunk meg, kértünk fel az előzetes bírálatok elvégzésére, nem véletlen az alapítványi formában történő működtetés. A magunk részéről szeretném a legátláthatóbb működési módszert biztosítani.

Kiss László képviselőtársunk is felvetette ezt a kérdést. Az ön számára is ugyanúgy bármikor teljes mértékű betekintésre lehetőség van. Amikor tud, jöjjön és állunk rendelkezésére.

Még egy általános kérdés, többen is felvetették, Dunai Mónika képviselő asszony, Szávay képviselő úr és Pánczél elnök úr, a diaszpórában élő magyarok, a vasárnapi iskola ügyét. Rosszul mondtam, mert nem NÖD, bocsánat, hanem MKD, magyar közösséggel kapcsolatot tartó diplomata, ez a hivatalos nevük, nemzeti összekötőnek hívjuk őket, de most ez mindegy ebből a szempontból. Őket kifejezetten úgy helyeztük nagykövetségekre, főkonzulátusokra, hogy az ottani magyar nemzeti közösséggel tartsák a kapcsolatot. Tehát úgymond klasszikus diplomáciai feladatuk nincs, nekik a magyarokkal kell tartani a kapcsolatot. Van ilyen New Yorkban, van

ilyen a kanadai külképviseleteinken, van ilyen az ausztráliai, óceániai képviseleteinken. Ezt rendkívül fontosnak tartom.

Ami a vasárnapi iskolákat illeti, szerintem ez egy olyan fontos kérdés, amit be kéne hoznunk majd ide a gazdaságfejlesztési kérdések közé úgy, hogy erre kéne egy integrált program, amire aztán a költségvetés tud pénzt adni. Mert tényleg megható, a világ különböző pontjain látni azt, hogy vasárnap összejönnek több száz kilométerről is magyarok a gyerekeikkel, hogy a magyar nyelvet, a magyarságtudatot fenntartsák. Ha érkezne kezdeményezés a bizottság oldaláról, mert önök is járják a világot, számos pontján a diaszpórának tartanak találkozókat, ha érkezne egy ilyen javaslat vagy előterjesztés, akkor 2017 második félévétől meg lehetne indítani egy olyan programot, amely kifejezetten a diaszpórában élő vasárnapi iskolák programját fenntartó, működtető hálózatot hozna létre és azt tudná finanszírozni. Ha esetleg erre megkérhetem a bizottságot, hogy ebben legyen a segítségünkre, akkor örömmel vennénk.

Ami a konzuli programot illeti, Pánczél elnök úr, Bajorországban és Baden-Württembergben van ilyen. Meg fogjuk nézni, hogy ennek a kiterjesztése milyen módon lehetséges. Én magam is jó programnak gondolom mindezt.

Ami a Balassi Intézetet illeti, amikor '14 nyarán úgy döntöttünk, hogy integráljuk a külgazdaságot, külpolitikát és kultúrdiplomáciát, akkor határoztuk el azt, hogy az egész rendszernek integráltan kell működnie. Mert annak nincs értelme, hogy ha éppen a személyes kapcsolatok nem működnek, akkor egy adott nagyvárosban, ahol van külkereskedelmi képviselet, nagykövetség meg kultúrintézet, hogy is mondjam, az egymással való kibabrálás és az egymás nem tájékoztatása, az egymás fölé növés az ottani nemzeti közösség sportjává váljon. Sajnos erre volt jó néhány példa, amikor az ember semmi mást nem hallott a nagykövettől, minthogy micsoda kutyaütő a kulturális intézet vezetője és fordítva és egyébként még a kereskedelmi képviselet vezetője is hülye. Ez nem helyes, ha így van. Integráltuk a rendszert, ami azt jelenti, hogy a nagykövet a főnök külföldön és integráltan működik a kereskedelmi, külgazdasági diplomatahálózat és a kulturális intézetek is.

Működési formáját tekintve nem vehető észre változás, irányítási szempontból vehető észre változás. Integráltan a nagykövetség égisze alatt működik külföldön. Új kultúrintézeteket akarunk létrehozni, most a legutóbbit éppen Szlovéniában, Lendván nyitottuk meg. Ahogy a költségvetési forrásokat tudjuk használni, és ahogy az integráció elkezd működni, újabb és újabb kulturális intézeteket szeretnénk nyitni. Szóulban ez kifejezett célunk. Baku is korábban felmerült. Ha erre vonatkozóan van javaslat, azokat is szívesen vesszük. De működés szempontjából nem lesz különbség. Sőt igazából annyiban kedvezőbbek lesznek a működési feltételek, hogy a minisztérium eszköz- és forrásrendszerén tudnak innentől kezdve működni, nem önálló intézményként.

Ami a kedvezményes hitellehetőségeket illeti, azt ígérem az elnök úrnak, hogy a jövő héten fog kapni az elnök úr és a bizottság egy összegzést arról, hogy a kedvezményes hitellehetőségeket milyen mértékben használták ki eddig a Vajdaságban és Kárpátalján. Az erre vonatkozó kimutatást az európai ügyekért felelős helyettes államtitkárságról meg fogják kapni.

Ami a további felvetéseket illeti, a diaszpóra kapcsán, képviselő asszony, még azt szeretném elmondani, hogy egyébként világszerte 83 '56-os ünnepséget szerveztek magyarok. Ez óriási dolog. Magam is néhány ilyenben részt vettem. Minél messzebb megy az ember, annál meghatóbb a dolog, mert annál felemelőbb, hogy milyen nagy számban őrzik a hagyományokat: cserkészlet, katolikus, illetve keresztény egyházakhoz való tartozás, folyamatos rendezvények. Minél távolabb megyünk, egyre jobb a véleményünk arról, hogy mik is vagyunk, és hogyan nézünk ki, mármint egy

nemzet erejében nézve a dolgot. Az, hogy nem érheti hátrány a magyarokat sehol csak azért, mert magyarok, ez egyértelmű iránytűje a magyar külpolitikának, erről biztosíthatom a képviselő asszonyt, és hogy ez a jövőben is így lesz.

Szászfalvi László alelnök urat szeretném arról tájékoztatni, hogy az őrtilos határátkelő mellett a Murakeresztúr-Kotor határátkelőhely is napirenden van. Itt van egy útépitésre, felújításra, gyalogos és kerékpárutak fejlesztésére rendelkezésre álló, összesen 12,8 millió eurós keret az Interreg horvát-magyar határon átnyúló együttműködés kategóriában. Az a döntés született, hogy az őrtilos projektet nyújtottuk be elsőként, decemberben lesz az elbírálás és amint azon túl vagyunk, elbírálják, megindul az építkezés, elővesszük a Murakeresztúr-Kotort. Nem akartam abba a hibába esni, amibe korábban az intézmény beleesett, hogy sokat markoltak, minden próbáltak és végül keveset fogtak, azt gondolom, hogy szépen haladjunk, csak akkor tényleg legyen meg ennek a látható eredménye. Tehát ez a kettő napirenden van, csak eltérő készültségi fokban. Abban reménykedünk, alelnök úr, hogy az új horvát kormánnyal az együttműködésünk e tekintetben is tud javulni. Egyrészt, hogy lesz sokáig ez a horvát kormány, tehát lehet hosszú távon tervezni, másrészt tényleg kulturált együttműködés lesz. Nem akarok pártügyeket hozni, de testvérpártunk nyert, tehát elvileg ilyen akadálya sem lehet az együttműködésnek. A korábbi miniszterelnökkel elnehezült az együttműködés egy idő után. Emlékszünk a nyilatkozatokra, a reakciókra, innentől kezdve a dolog elment elég rossz irányba.

Ami a Romániával való együttműködést illeti, beszéljünk őszintén és világosan! A december 1-jei ünnepséggel kapcsolatban azt az utasítást adtam, hogy a magyar Külgazdasági és Külügyminisztérium egyetlen egy tisztségviselője sem vehet részt semmifajta Románia, a román hatóságok, külképviseletek által szervezett ünnepségen. *(Szávay István: Helyes!)* Azt az utasítást adtam minden külképviseletünkön dolgozó magyar diplomatának és alkalmazottnak, hogy nem vehetnek részt az adott városban vagy országban román külképviseletek által megrendezett ünnepségeken. Szerintem ez a minimum, amit ilyenkor meg kell tenni, el lehet várni. Ha valaki ezzel a szabállyal szembemegy, akkor a szükséges munkáltatói lépéseket természetesen meg fogom tenni. Világos, hogy nekünk ezen a napon nincs mit ünnepelnünk.

Mint ahogy azt is elmondtam Vatikánban az érsek úrnak, hogy egy 2018-as pápalátogatás felvetne komoly aggályokat és kérdéseket Románia területén. Hogy is mondjam? Még nem vagyok száz százalékgig biztos, hogy a Szentatya ellátogat Romániába jövőre. Mindenesetre a magunk részéről azt tudom, hogy elég világosan jeleztük azokat a kételyeket, amelyek ebben az esetben előállnának és ezeket Gallagher érsek tudomásul vette vagy jegyezte.

A kassai ügyről, őszintén mondom, nem tudtam. Most ezt a kollégámnak azonnal fel fogom vetni természetesen.

A Márai Sándor Gimnázium átnevezése egy olyan kérdés, amely a következő magyar-szlovák külügyminiszteri érintkezés, vagy valamelyik multilaterális esemény margóján lesz, ezt fel fogom vetni. Utána fogok nézni addig és próbálunk ebben az ügyben szintén előrehaladást elérni.

Mind Kiss László képviselő úr, mind Szávay képviselő úr utalt arra, hogy a helyi magyar politikai közösségek mit értek el, milyen az együttműködés. Ezt egyébként Petneházy képviselő úr is felvetette. Nem csak az a dilemmája van a magyar külpolitikának, amikor nemzetpolitikáról beszélünk, hogy a pragmatikus együttműködés - hogy is fogalmazzak -, a testtartás és az erős megfogalmazások hogyan állnak egymással egyensúlyban. Ugyanígy van egy másik dilemmája is a magyar nemzetpolitikának. Az, hogy mi a helyes: ha Budapestről mondjuk meg, a helyi magyarságnak mi jó, vagy ha azt várjuk, hogy a helyi magyar közösségeket

képviselő szervezet mondja meg, mit szeretnének tőlünk. Vannak olyan országok, ahol több ilyen magyar szervezet van, aki vindikálja magának a jogot és sokkal jobban vindikálja magának a jogot, mint a másik, hogy ő aztán majd megmondja, mi legyen és hogy legyen. Ez egy olyan kérdés, amelyre nincs általános receptem. Azt tudom önnek mondani, hogy próbálunk mindig a lehető legóvatosabban vagy legkörültekintőbben eljárni ebben az ügyben, a határon túli magyarok politikai szervezeteit, mindegyiket bevonva, de valami egészséges egyensúlyt megteremteni, felmérve azt, hogy kinek milyen a helyi politikai érdekérvényesítő képessége, ezt sem tudjuk figyelmen kívül hagyni. Ez egy nehéz, kényes, érzékeny kérdés, talán a legérzékenyebb az összes közül és nem is tudok önöknek általános megoldást mondani, de igyekszünk, mondom, körültekintőek lenni.

Javaslom, hogy Kalmár Ferenc miniszteri biztos urat hallgassák meg. Valószínűleg hosszabb időt kell majd adni arra a meghallgatásra, mint erre, de nyilván majd rászánják az időt a képviselőtársaim. Volt képviselőtársunk szívesen áll rendelkezésre bármikor, úgyhogy amikor az elnök úr szükségét látja, küldjük is a kormánybiztos urat.

Kiss László képviselő úr felvetette és aztán Szávay képviselő úr is csatlakozott hozzá, az OTP ügyét. Ez egy olyan ügy, amiben megint csak azt tudom ígérni, hogy az OTP vezérigazgatójával erről fogok konzultálni, mert nem állami vállalatról beszélünk, tehát utasítás adását nem tudom önöknek megígérni. Viszont az OTP vezérigazgatójával fogok beszélni, erre már most hétfőn lehetőség is nyílik. Vasárnap-hétfőn tart egy kormányzati csúcsot a magyar és a szerb kormány Nišben, ahol a hétfői program azzal zárul, hogy az ottani OTP képviseletet a magyar és a szerb miniszterelnök együtt adja át az OTP vezérigazgatójával. Úgyhogy akkor azt ígérem önöknek, hogy ezt az ügyet azonnal, haladéktalanul felvetem, hogy a magyar cég, magyar bank, magyar nemzeti közösség viszonyrendszerben talán szorosabb kapcsolatrendszer alakuljon ki. Jövő héten önöknek fogok visszajelzést adni, hogy milyen volt a reakció. Ott fogom azt is jelezni, hogy ez egy hivatalos parlamenti fórumon merült fel.

Ami a szlovák vasúti menetrend magyar nyelven való megjelenítését illeti, ez nekem tetszik, egészen remek gondolat. Ha akciókról beszéltünk és a szó különböző ragjainak jelentéséről, akkor ez egy olyan, ami igazi akció dolog. Maradjunk így talán ebben, hogy teológiailag is helytállóak legyünk. Meg fogom nézni, hogy ennek az informatikai, jogi és egyéb aspektusai hogyan néznek ki, de ez kifejezetten egy olyan dolog, ami végre valami. Túl komoly helyen vagyunk ahhoz, hogy a csibész kifejezést használjam, de ez egy olyan dolog, ami szerintem tényleg előremutató, úgyhogy az OTP mellett ezt a kérdést is napirendre vesszük.

Románia schengeni csatlakozásával kapcsolatban Petneházy képviselő úr beszélt arról, hogy erős megfogalmazások vannak, Marosvásárhelyt említette. Sok mindent számon lehet rajtam kérni, az erős megfogalmazások hiányát talán kevésbé indokoltan vagy méltatlanul, inkább úgy mondanám. Nézd, képviselő úr, a helyzet az, hogy egyrészt az ember nem akar lerombolni egy jól működő, alapvető gazdasági és uniós politikák által dinamizált kapcsolatrendszert, ugyanakkor valóban vannak olyan esetek, amikor az ember csak áll és nézi, hogy ez valóban megtörténhet a XXI. század Európájában, tehát nemcsak valami film, hanem tényleg így van. Itt kell majd megtalálni az egyensúlyt. Schengen kapcsán mi nem félünk határozott véleményt mondani. Amikor a horvát barátaink állami turisztikai ügynökséget játszva a szerb határról áthozták a magyar határra a bevándorlókat, világossá tettük, hogy innentől kezdve éveken keresztül a schengeni csatlakozásról el lehet feledkezni, mert hogy mi nem támogatjuk, az egészen biztos. Azt tudom mondani, képviselő úr, hogy persze, a schengeni csatlakozás alapvetően szakmai határvédelmi és biztonságpolitikai

ügyekről szól, de azt kell mondanom neked, hogy ma már Európában semmi nem tud nem politikai kérdésként interpretálódni. Innentől kezdve ez egy politikai kérdés. Azt gondolom, hogy azok az országok, amelyek az európai integráció fokain lépkednek előre, márpedig a schengeni rendszerbe való belépés egy előrelépés egy európai integrációs folyamatban, azoknak az európai értékeket minden tekintetben tiszteletben kell tartaniuk. Mi ezt a döntést majd így fogjuk meghozni, Románia és az európai értékek tiszteletben tartásának viszonyát generálisan fogjuk értelmezni, amikor az integráció útján eggyel tovább kívánnak lépni. Remélem, hogy érthetően fogalmaztam a kérdéssre. *(Petneházy Attila: Igen.)*

Amit még kihagytam, az a távlatok és az időkeretek. Megint arról van szó, és nem akarok kibújni az egyenes kérdésre adandó egyenes válasz alól, hogy azért megint csak nem rajtunk múlik a dolog. Ha rajtunk múlna, akkor holnapra nagyon szívesen megoldanánk és lezárnánk ezeket a kérdéseket. Reálisan nézve azért itt áttörés jellegű sikerről nem fogunk tudni beszélni. Ahogy korrekt módon Kiss képviselő úr is elmondta, ez egy kormányokon átívelő problémahalmaz. Nem elvitatva senkitől a jó szándékot a hozzáállásban, egyszerűen nem ment előre nagy lépésekkel az ügy. Most elértünk kisebb sikerpontokat, például a magyar iskolák bezárásának réme nem fenyeget közvetlenül. Malina Hedvig ügye átkerült Magyarországra. Tehát elértünk ilyen sikerpontokat, de nem vagyunk elégedettek, ahogy ön is mondta, valószínűleg soha nem leszünk elégedettek, mert soha nem lesz olyan, hogy nem lesz legalább egy megoldandó kérdés. Ezért azt tudom önnek ígérni felelősséggel, hogy abba az irányba nyomom a dolgokat, hogy a lehető leghamarabb legyenek megoldva. De mivel nem rajtam, nem rajtunk, még csak nem is így rajtunk múlik a dolog, ezért felelősséggel nem tudok ígérni. Azt tudom mondani, hogy ha vannak eszközeink, mint például egy ilyen európai integráció útján történő előrehaladás, akkor ezeket használjuk arra, hogy a folyamatokat felgyorsítsuk. Vannak olyan országok, akikkel szemben ezek az eszközeink még megvannak, de vannak olyan országok, akikkel szemben például már nincsenek, mert, mondjuk, az integrációnak ugyanazon a fokán állunk és nem tudunk olyat ígérni nekik, amit használni tudnak. De vannak más országok, ahol tudunk. Tehát ezeket használni fogjuk a gyorsítás érdekében.

Ugyanígy a kettős állampolgárság kérdése. Egyetérttek önnel. A kettős mércének ez olyan megnyilatkozása, amely egyszerűen európaiatlan. Tehát amikor román barátaink - Moldováról beszélek - a moldávokról, a velük való integrációról, a kapcsolatról beszélnek, miközben látjuk a magyarsággal kapcsolatos politikájukat, akkor erre fel is hívjuk mindig a figyelmet. A kettős mércének az ilyen jellegű meglete sajnos nemcsak Románia vonatkozásában, hanem úgy általában európai vonatkozásban megvan és nem helyes. Nem helyes.

Végére hagytam, mert jutalomkérdésnek tekintettem, az amerikai jelenlétet a térségben. Az látszik, hogy van egy össznépi hisztéria, talán ez a legjobb kifejezés, az európai politikai és médiaelitben, hogy az amerikai polgárok nem azt a döntést hozták, mint amire számítottak ők. Hanem született egy más típusú döntés, amelynek, szerintem, és nem is érdemes elviccelni a dolgot, komoly hatása lesz Közép-Európára. Egyszerűen azért, mert az ön által is említett országok elég erőteljesen elköteleződtek egy politikai irány vonalán az Egyesült Államok belpolitikája tekintetében. Nekik most minimum át kell állítani a váltókat. Ha ez egyáltalán, ugyebár, lehetséges. Azt gondolom, hogy bár keveset tudunk az új amerikai elnök külpolitikai elképzeléseiről, egy-két dolgot már tudunk. Tudjuk azt, hogy a demokráciaexport minden korlátozás nélküli alkalmazásának nem híve. Ami jó hír, szerintem. Nemcsak közép-európai szinten, globálisan jó hír, mert a demokráciaexport mindenfajta korlátozás nélkül inkább több problémát okozott a

világban, mint amennyi hasznot hozott volna. A Közel-Keletről és Európa déli, délkeleti szomszédságáról hozhatnánk hosszan a példákat, hogy hol történtek olyan Nyugat inspirálta változások, amelyek aztán csak a bajt hozták a fejünkre és aztán vagy vissza tudtuk csinálni, vagy már azt sem.

Az egészen biztos, hogy a térségben vannak olyan országok, akik egy másik vonalra tettek, tették meg a tétjeiket amerikai viszonylatban. Hogy aztán ennek lesz-e leképződése egy jövőbeni amerikai külpolitikában, ezt nem tudjuk megmondani egészen pontosan. Egy dolog viszont biztos: van jó néhány olyan ország a térségünkben, amelyek az előző amerikai adminisztrációnál folyamatosan feketítettek be minket. Azt hiszem, ez nem kérdés. Folyamatosan próbáltak rájátszani azokra a Magyarországgal szembeni kritikákra és próbálták azokat még tovább élesíteni, amelyek kétségtelenül megvoltak a nemzetközi közvéleményben, a nemzetközi politikában és erre alapozva próbáltak sikereket elérni hozzánk képest. Most ennek egy ideig leáldozik, mert hogy nyilvánvalóan azok a kapcsolatrendszer, amelyeken keresztül Magyarország befeketítése ment, most nem fognak működni. Tehát most egyelőre ennyit látok ebben az ügyben és meglátjuk, hogy az új amerikai adminisztrációnak mi lesz a Közép-Európához való hozzáállása, és akkor nyilvánvalóan majd ahhoz képest is meg kell tennünk a magunk lépéseit.

Ha még ennyiben kiléphetek a Nemzeti összetartozás bizottságának hatásköréből, problémaként szokták most felvetni, hogy akkor mi lesz az európai biztonsággal. Erről azt gondolom, hogy Európa biztonságának megteremtésében nekünk, európaiaknak is van felelősségünk. Tehát az a kényelmes érzés, hogy majd az amerikaiak megvédenek minket, nem helyes, ha elhatalmasodik rajtunk. Szerintem az a felvetés, hogy Európának többet kell tennie saját biztonságáért, egy helyes és legitim felvetés. Mi mindig is mondtuk, és ebben volt is ellenzéki egyetértés, hogy a transzatlanti közösség európai lábát meg kell erősíteni. Most a britek kilépési döntésének, amely nem a NATO-ra, hanem az EU-ra vonatkozik, van azért biztonságpolitikai hatása és az amerikai elnökválasztásnak köszönhetően most ezek a hangok felerősödnek. És ez nemcsak intellektuális, hanem gyakorlati típusú vita is lesz az elkövetkezendő időszakban, látván az amerikai külpolitikában előállható potenciális változásokat, hogy az európai biztonság megerősítése milyen új feladatokat ró Európára. Szerintem helyes, hogy van ez a vita, mert amúgy is éppen ideje volt annak, hogy egy közös európai hadsereg, vagy egy integráltabb európai védelmi együttműködés létrejöjjön.

Remélem, hogy legalábbis érintettem minden kérdést, amit voltak kedvesek a képviselő hölgy és urak feltenni. Akkor a jövő héten az elnök úr megkapja a kimutatást a kedvezményes hitelek felhasználásáról. A kassai ügyet magam elé húzom és intézem. Az OTP ügyében visszajelezzük a képviselő uraknak a jövő héten, hogy milyen volt a vezérigazgató reakciója. És a szlovák vasúti menetrend magyar nyelvű forgalmazásának a dolgát pedig még ma kiadom, mert talán ez tetszett a legjobban az ötletek közül, amit ma kaptunk. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Ha léteznek jutalomkérdések, akkor létezik jutalom miniszteri meghallgatás is, mert azt gondolom, hogy tartalmában és stílusában eltért attól, minthogy essünk túl azon, amit a törvény előír. Ezt nagyon szépen köszönöm önnek is és képviselőtársaimnak is, mert mindenképpen azt gondolom, hogy akár a végén felsorolt témákban konkrét előrelépési lehetőségek nyílnak meg ügyekben. Ezt nagyon szépen köszönöm.

Az ülés berekesztése

Amit még külön köszönök önnek miniszter úr, hogy önnel, kollégáival sok időpontot egyeztettünk, de mindenképpen barátságosabb volt a mai találkozó, mint, mondjuk, december 23-án (*Derűlttség.*) lett volna. Ezt külön köszönjük szépen. A munkájához további jó erőt és sok sikert kívánok. Nagyon szépen köszönöm miniszter úrnak, helyettes államtitkár úrnak, a bizottság tagjainak és a jelenlévőknek, hogy a bizottság mai munkájában részt vettek, a bizottsági ülést bezárom. (*Szijártó Péter: Köszönöm szépen a lehetőséget.*)

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 58 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: dr. Lestár Éva